

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำลักษณะนาม" สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมด้วยการเข้าเรียนและปฏิบัติงานในรายวิชา 418606 Programmed Instruction. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม เป็นผู้สอน ในภาคต้นของปีการศึกษา 2518 จำนวน 2 หน่วยกิต ตามหลักสูตรตลอดภาคการศึกษา

2. ศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาวิชาเรื่อง "คำลักษณะนาม" ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษ ของสภาการฝึกหัดครู ฉบับ พ.ศ. 2518 เนื้อหาเรื่องคำลักษณะนาม มีอยู่ในรายวิชาภาษาไทย 2, ภาษาไทย 3 ซึ่งแต่ละรายวิชามีค่า 4 หน่วยกิต ต่อ 1 ภาคเรียน ระบบทวิภาค ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที มีเนื้อหาวิชาดังนี้

ภาษาไทย 2 หลักภาษาไทยให้สอนเรื่องคำเป็น คำตาย การสร้างคำในภาษาไทย คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำอุปมา ชนิดของคำต่าง ๆ การใช้คำลักษณะนาม ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและหน้าที่ของคำในประโยคตามตำราของนักวิเคราะห์ภาษา ตามแนวภาษาศาสตร์

ภาษาไทย 3 หลักภาษาไทยให้สอนเรื่องต่อไปนี้เป็น ลักษณะสำคัญของภาษาไทย คำและชนิดของคำ ความหมายของคำ สำนวนในภาษาไทย กลอนเพลงยาว กลอนสุภาพ กลอนนิราศ ร่ายยาว¹ นอกจากนี้ในเนื้อเรื่อง "ลักษณะสำคัญของภาษาไทย" หลักสูตรระบุไว้ในเนื้อหาว่า ให้เน้นลักษณะสำคัญของภาษาไทย โดยเฉพาะการได้รื้อข้อผิดพลาดภาษาต่างประเทศเข้ามา ทำให้มีการไม่ใช้คำลักษณะนามหรือใช้คำลักษณะนามผิดจากความนิยมของภาษาไทย

¹กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2518, (แผนกแนะแนว สำนักงานอธิการ วิทยาลัยครูเพชรบุรี), หน้า 16.

ส่วนในเนื้อหาเรื่อง คำ ชนิดของคำ และ ความหมายของคำ หลักสูตรที่ระบุให้สอนเรื่อง "การใช้คำบางชนิดที่ใช้น่าคือ คำลักษณะนาม ให้ฝึกฝนการใช้คำชนิดต่าง ๆ ที่อาจใช้บกพร่อง เช่น คำลักษณะนาม และให้รวบรวมคำลักษณะนามชนิดต่าง ๆ เช่น คำลักษณะนามที่สร้างจากคำนาม คำลักษณะนามที่สร้างจากคำกริยา เป็นต้น" ¹

3. หลังจากศึกษาหลักสูตร เนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมเสนอแนะ แล้ว ผู้วิจัยได้รับ คำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ให้ไปสัมภาษณ์ผู้ประสมการณ์การสอนวิชาหลักภาษา เรื่อง คำลักษณะนาม เพื่อนำข้อมูลทางด้าน เนื้อหา เวลา กิจกรรม แบบฝึกหัด ตลอดจนความสนใจ หรือ ความบกพร่องของผู้เรียนมาประกอบด้วย ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย 2 และ 3 จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ แห่งละ 1 คน คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูเพชรบุรี-วิทยาลัยกรณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี สรุปผลได้ดังนี้

เนื้อหาวิชาเรื่อง คำลักษณะนาม ใช้เวลาสอนทั้งหลักสูตรประมาณ 1 ชั่วโมง โดยรวบรวม สาระจากตำราหลักภาษาไทยของครูสภา หลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร และตำรา หลักภาษาไทยของสุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์

กิจกรรม ให้ทำรายงานมาส่งบางครั้ง และให้ทำแบบฝึกหัด

4. เมื่อรวบรวมข้อมูลด้านหลักสูตร เนื้อหา วิธีสอน และ กิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมเนื้อหาเพิ่มเติมจาก

4.1 เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย ของภาควิชาภาษาไทย คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ใช้นักศึกษาปีที่ 1

4.2 เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักภาษาไทยระดับ ป.กศ. ของภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูนครสวรรค์

¹ กรมการฝึกหัดครู, หน่วยงานนี้ เทศก. ประมวลการสอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์ครูสภา, 2518), หน้า 10.

4.3 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต เรื่อง "ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย" ของ ราตรี ธีรवारชร์ ซึ่งได้รวบรวมคำลักษณะนามชนิดต่าง ๆ ไว้ในภาคผนวก เป็นจำนวน 20 หน้า มีจำนวนคำลักษณะนามทั้งหมด 380 คำ

4.4 หนังสือ "การใช้ภาษา" ชุดตำราเรียนของสำนักพิมพ์เคล็ดไทย

4.5 หนังสือ "ลักษณะภาษาไทย" ของ ดร.บรรจบ ทัตธเมธา

5. แบ่งเนื้อหาเรื่อง "คำลักษณะนาม" ออกเป็น 2 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 ตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของคำลักษณะนาม

หน่วยที่ 2 ประเภทของคำลักษณะนาม

6. ศึกษาวิธีเขียนบทเรียนแบบโปรแกรมจากตำรา และงานวิจัยที่มีอยู่ก่อนจำนวนหนึ่ง แล้วจึงเลือกวิธีเขียนบทเรียนแบบโปรแกรม ชนิดเส้นตรง (Linear Program)

7. สร้างความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ของบทเรียนแบบโปรแกรม แต่ละหน่วย

8. สร้างแบบทดสอบสำหรับบทเรียนแต่ละหน่วย ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ได้ข้อสอบเป็นจำนวน 60 ข้อ

9. วิเคราะห์ข้อสอบ โดยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักศึกษาที่เรียนเรื่องคำลักษณะนามมาแล้ว เพื่อหาความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยทดสอบกับนักศึกษาชั้น ป.ศ.ปีที่ 2 ของ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูมหาสารคาม นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา และนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตนำฝักรวมทั้งหมดเป็นจำนวน 222 คน นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนแล้ววิเคราะห์โดยใช้เทคนิค 27% ซึ่งมีหลักการอยู่ว่า ถ้าคะแนนการทำแบบทดสอบมีการแจกแจงเป็นปกติ การวิเคราะห์โดยใช้กลุ่มสูง 27% และ กลุ่มต่ำ 27% ก็จะได้ใกล้เคียงกับการวิเคราะห์ทั้งหมด¹

วิธีวิเคราะห์ทำได้โดยการนำกระดาษคำตอบแบบทดสอบมาเรียงคะแนนตามลำดับ แล้วแบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำออกมาข้างละ 27% ตีตารางวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อทำรอยขีดค้น

ข้อที่	ก		ข		ค		ง		เว้น	รวม	
	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ			
1	2	5	2	2	1	14	55	37	-	60	60
2	2	10	2	3	52	39	4	8	-	60	60
3	-----										

ในการทำรอยขีด แยกทำทีละกลุ่ม ทำไปที่ละข้อ ว่าข้อนี้จำนวนคนที่ตอบตัวเลือก ก ข ค ง หรือเว้นไม่ตอบมีอยู่เท่าใด ซึ่งเมื่อรวมคะแนนแล้วในช่องรวมจะต้องได้เท่ากับจำนวนแผนของกระดาษคำตอบทั้งหมด ในเรื่องนี้ 27% ของ 222 เท่ากับ 60 คน

เมื่อทำรอยขีดทั้งสองกลุ่มเสร็จแล้วจึงรวมจำนวนรอยขีดของแต่ละข้อไว้ด้วยกัน เป็น 2 จำนวน คือของกลุ่มสูงและของกลุ่มต่ำ (ดังตัวอย่าง) วนรอบจำนวนคำตอบของตัวเลือกที่ถูกในแต่ละข้อไว้ เมื่อทำครบทุกข้อแล้วจึงนำจำนวนคำตอบที่ถูกหารด้วยจำนวนคนทั้งหมดในกลุ่ม คำตอบของกลุ่มสูงจะได้ค่าเป็น Ph และคำตอบของกลุ่มต่ำจะได้ค่าเป็น Pl นำค่า Ph และ Pl ที่หาได้ไปเปิดตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ จุง เต ฟาน (Chung-Teh Fan: Item Analysis Table) ก็จะได้ค่า P (ความยากง่าย) และค่า r (อำนาจจำแนก) นำข้อสอบที่วิเคราะห์แล้วนั้นมาตรวจดูว่าเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้หรือไม่ ถ้าที่ใช้ได้ข้อหนึ่งค่า P ระหว่าง .20 - .80 และค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป แล้ววิเคราะห์ตัวเลือกที่เป็นตัวลวงว่าเป็นตัวลวงที่ดีหรือเปล่า ก็ตัวลวงจะต้องเป็นข้อที่คนเลือก และมีค่า r เป็นบวก คือลวงคนอ่อนได้มากกว่าคนเก่ง ส่วนในข้อที่ถูกกลุ่มสูงจะต้องตอบถูกมากกว่ากลุ่มต่ำ ถ้าตัวเลือกใดมีค่าเป็นลบ จะต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวเลือกนั้นใหม่

จากการวิเคราะห์ได้เลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 32 ข้อไว้ใช้ในการหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ

นำข้อทดสอบที่เลือกไว้ไปทดสอบอีกครั้งหนึ่งกับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเทพศิลา จำนวน 100 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability)

10. สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมตามเนื้อเรื่องและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

11. ทดลองบทเรียนตามลำดับขั้นแล้ววิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนตามมาตรฐาน

90/90 (The 90/90 Standard)

การเขียนความมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "คำลักษณนาม" ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา

1. ความมุ่งหมายทั่วไป

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะสำคัญของภาษาไทย คือการใช้คำลักษณนาม
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำลักษณนาม เมื่อปรากฏในข้อความต่าง ๆ
- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคำลักษณนามประเภทต่าง ๆ
- 1.4 เพื่อให้ผู้เรียนใช้คำลักษณนามได้ถูกต้อง ตามความนิยมของภาษา

2. ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

- 2.1 หน่วยที่ 1 ตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของคำลักษณนาม เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วผู้เรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้
 - 2.1.1 เมื่อกำหนดข้อความมาให้หลาย ๆ ข้อความ สามารถขีดเส้นใต้หรือเลือกข้อที่มีคำลักษณนามได้ถูกต้อง (ก. 1 แบบทดสอบข้อ 1)
 - 2.1.2 เลือกคำอธิบายการใช้คำลักษณนามที่ถูกต้องจากข้อความที่ยกมาได้ (ก. 2 แบบทดสอบข้อ 2)
 - 2.1.3 เมื่อยกตัวอย่างการปรากฏของคำลักษณนามในตำแหน่งต่าง ๆ สามารถตอบได้ว่าคำลักษณนามปรากฏ หน้า หลัง หรือ ระหว่าง คำชนิดใด (ก.3,4,5,9,10,11 แบบทดสอบข้อ 3)
 - 2.1.4 เติมคำลักษณนามที่มีความหมายเป็นเอกพจน์ ในประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก. 6,7,8,12 แบบทดสอบข้อ 4)
 - 2.1.5 ยกตัวอย่างข้อความที่คำลักษณนามปรากฏร่วมกับคำบางชนิดแล้วทำให้มีความหมายเป็นการชี้เฉพาะได้ (ก. 13,14,15,16 แบบทดสอบ ข้อ 5,6,7)
 - 2.1.6 ตอบได้ว่าคำลักษณนามมีที่มาจากคำชนิดใดบ้าง (ก. 17,18,19,20 แบบทดสอบข้อ 8,9,10,11,12)

2.1.7 ชี้แจงความสำคัญของคำลักษณะนามในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ แสดงความแตกต่างของคำพ้อง แสดงภาพและขนาดและปริมาณที่ต่างกันของคำนาม ช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของคำกริยา และสรุปความสำคัญของคำลักษณะนามได้ (ก. 21, 22, 23, 24, 25, 26 แบบทดสอบข้อ 13, 14, 15, 16)

2.2 หน่วยที่ 2 ประเภทของคำลักษณะนาม

การแบ่งประเภทของคำลักษณะนาม

2.2.1 ตอบได้ว่าคำลักษณะนามทั้งหมดมีกี่ประเภท (ก. 28 แบบทดสอบข้อ 17)

คำลักษณะนามบอกชนิด

2.2.2 เลือกคำอธิบายของคำลักษณะนามบอกชนิดจากข้อความต่าง ๆ ที่ยกมาได้ (ก. 29 แบบทดสอบข้อ 18)

2.2.3 จับคู่คำลักษณะนามบอกชนิดกับคำนามที่กำหนดให้ได้ (ก. 30 แบบทดสอบข้อ 19)

2.2.4 เมื่อกำหนดคำลักษณะนามบอกชนิดให้ สามารถเลือกใช้กับคำนามใดถูกต้อง (ก. 31 แบบทดสอบข้อ 20)

คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่

2.2.5 เลือกคำจำกัดความของคำลักษณะนามบอกหมวดหมู่จากข้อความต่าง ๆ ที่ยกมาให้ได้ (ก. 32 แบบทดสอบข้อ 21)

2.2.6 เมื่อยกข้อความที่ใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ทุก และข้อความที่ใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ที่ผิด บอกได้ว่าข้อใดใช้ถูก ข้อใดใช้ผิด (ก. 33)

2.2.7 เติมคำลักษณะนามบอกหมวดหมู่ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก. 34)

2.2.8 เลือกคำลักษณะนามบอกหมวดหมู่จากข้อความที่ยกมาให้ได้ถูกต้อง (ก. 33, 34 แบบทดสอบข้อ 22, 23)

คำลักษณะนามบอกสีฐาน

2.2.9 เลือกคำอธิบายของคำลักษณะนามบอกสีฐานจากข้อความต่าง ๆ ที่ยกมาให้ได้ถูกต้อง (ก. 35 แบบทดสอบข้อ 24)

2.2.10 เลือกคำลักษณะนามบอกปริมาณเติมในช่องว่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก. 36)

2.2.11 แยกคำลักษณะนามบอกปริมาณออกจากคำลักษณะนามชนิดอื่นได้ (ก. 37)

2.2.12 จับคู่คำนามกับคำลักษณะนามบอกปริมาณที่กำหนดให้ได้ (ก. 38)

จาก ก. 36 - 38 แบบทดสอบขอ 25, 26, 27

คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา

2.2.13 เลือกคำจำกัดความของคำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราได้ถูกต้อง (ก. 39)

2.2.14 เมื่อยกตัวอย่างคำมาให้ ตอบได้ว่าเป็นคำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา

ประเภทใด (ก. 40)

2.2.15 แยกคำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราจากคำลักษณะนามชนิดอื่นได้ (ก. 41)

จาก ก. 39 - 41 แบบทดสอบขอ 28, 29

คำลักษณะนามบอกอาการ

2.2.16 จับคู่คำลักษณะนามบอกอาการกับคำอธิบายได้ถูกต้อง (ก. 42)

2.2.17 เติมคำลักษณะนามบอกอาการในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ถูกต้อง (ก. 43)

2.2.18 ชี้ได้ว่าคำลักษณะนามคำใดเป็นคำลักษณะนามบอกอาการ เมื่อกำหนดรวมมา

กับคำลักษณะนามชนิดอื่น (ก. 44)

ก. 42 - 44 แบบทดสอบขอ 30, 31

คำลักษณะนามซ้ำชื่อ

2.2.19 ให้อธิบายความถูกต้องของคำลักษณะนามซ้ำชื่อได้ (ก. 45)

2.2.20 ตอบได้ว่าคำนามคำใดใช้คำลักษณะนามซ้ำชื่อได้ (ก. 45)

2.2.21 เลือกคำนามที่ใช้คำลักษณะนามซ้ำชื่อได้เมื่อกำหนดรวมมากับคำนามชนิดอื่น (ก. 46)

ก. 45 - 47 แบบทดสอบขอ 32

เนื้อเรื่องหน่วยที่ 1

ตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของลักษณนาม

"ภาษาไทยมีลักษณพิเศษต่างจากภาษาอื่น ๆ อยู่ประการหนึ่งคือ คำสามัญนามในภาษาไทย จะใช้คำวิเศษณ์บอกจำนวนนับมาประกอบข้างท้ายทวน ๆ ไม่ได้ เช่น คนสอง นกห้า ดอกไม้สาม เช่นนี้ จะไม่เกิดความสมบูรณ์ ต้องมีคำนามอีกจำพวกหนึ่งมาประกอบจึงจะได้ความสมบูรณ์ เป็น คนสองคน นกห้าตัว ดอกไม้สามดอก คำว่า "คน" "ตัว" "ดอก" นี้เรียกว่า คำลักษณนาม ดังนั้นคำลักษณนาม จึงเป็นคำนามที่เพิ่มมาที่ประกอบคำนามอื่น เพื่อแสดงรูป ลักษณะ ขนาด หรือประมาณ ของคำนามนั้น ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น" 1

การใช้คำลักษณนาม คำลักษณนามใช้ตามความนิยมของภาษา บางคำก็มีลักษณนามเฉพาะ อย่างแน่นอน เช่น ปี่ ขลุ่ย ใช้ลักษณนามว่า เล่า เลื่อย ใ้ซ่า ปั้น สั้งซ์และกำไล (ข้างเดียว) ใ้ซ่า ขอน บุหรี่ใ้ซ่า มวน ส่วนบางคำก็ไม่ได้กำหนดแน่นอน เช่น สิ่ง อัน แพ กำ มัด ใ้กับคำนามใด ๆ ๆ ไป เช่น ถั่วกำหนึ่ง ดอกไม้กำหนึ่ง เป็นต้น

ตำแหน่ง หน้าที่และความหมายของคำลักษณนาม เนื่องจากคำลักษณนามเป็นคำที่ขยาย คำนามอื่น ดังนั้นจึงต้องปรากฏและทำหน้าที่ร่วมกับคำนามชนิดอื่นเสมอ "คำลักษณนามจะไม่ปรากฏ ในประโยคแต่เพียงลำพัง จะต้องปรากฏและทำหน้าที่ร่วมกับคำนาม หรือคำวิเศษณ์เสมอ" 2 ดังต่อไปนี้

1. ปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์ชนิดต่าง ๆ มีความหมายทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะ เช่น

1.1 ปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนนับ เช่น คน 2 คน, นก 5 ตัว

ดอกไม้ 3 ดอก

¹มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาหลักภาษา, (ภาควิชาภาษาไทย คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์, 2517), หน้า 1.

²ราตรี ธีวารชร์, "ลักษณะของคำไวยากรกในภาษาไทย"(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 100.

1.2 ปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนไม่จำกัด เช่น มีรถน้อยคัน
บ้านบางหลัง ขนมมากอย่าง แมวหลายตัว ดอกไม้สีดอก

1.3 ปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนจำกัด เช่น รถคัน
ขนมทุกอย่าง ดอกไม้ทุกดอก ปลาทั้งตัว

การปรากฏในลักษณะนี้ คำลักษณะนามจะทำหน้าที่รวมกันกับคำวิเศษณ์ ขยายคำนามที่อยู่
ข้างหน้าให้มีความหมายเป็นพหูพจน์

1.4 ปรากฏหลังคำปฏิเสธวิเศษณ์ "ก็" ทำให้ประโยคเป็นคำถาม เช่น เสื่อกี่
รองเท่าก็ มีความหมายบ่งถึงคำตอบทั่ว ๆ ไปไม่ใช่เฉพาะ คำตอบอาจเป็นจำนวนนับ เช่น เสื่อ
2 - 3 ตัว รองเท่า 4 - 5 ก็ หรืออาจตอบเป็นจำนวนไม่จำกัด เช่น เสื่อหลายตัว รองเท่า
หลายก็ หรือจะตอบเป็นอย่างอื่นก็ได้ เช่น เสื่อไม้ก็ตัว รองเท้าก็คู่

2. ปรากฏร่วมกับคำนามและคำวิเศษณ์บางชนิด ทำให้ข้อความมีความหมายเป็น
เอกพจน์ ดังนี้

2.1 ปรากฏหลังคำนาม ทำให้ข้อความมีความหมายเป็นเอกพจน์ เช่น เสื่อตัว
กระโปรงตัว เสื่อพมหมอนใบ ข้อความเหล่านี้ลดคำว่า หนึ่ง ออกไป

2.2 ปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนแบ่งแยก ทำให้มีความหมายเป็น
เอกพจน์เช่นเดียวกัน เช่น ของต่างชนิด รถคนละคัน ขนมแต่ละอย่าง การปรากฏในลักษณะนี้
ถ้าต้องการให้มีความหมายเป็นพหูพจน์ก็ใส่เครื่องหมาย ยมก (ๆ) เข้าไปข้างหน้าก็จะทำให้ความ
หมายเป็นพหูพจน์ทันที เช่น ของต่าง ๆ ชนิด ของชนิดต่าง ๆ รถคนละคัน ๆ ขนมแต่ละอย่าง ๆ

2.3 ปรากฏหลังคำว่า "อีก" ทำให้ประโยคมีความหมายเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่
ก่อน เช่น เสื่ออีกตัว ขนมอีกอย่าง เข็มอีกเล่ม

3. ปรากฏระหว่างคำนามและคำอนิยมวิเศษณ์ "อื่น" ทำให้ข้อความมีความหมาย
2 ประการ คือ 1. ปฏิเสธสิ่งที่มีอยู่ในที่นั้น และ 2. ถ้ามองหรืออ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในที่นั้น เช่น
"เสื่อตัวอื่น" "ขนมอย่างอื่น" ซึ่งข้อความสมบูรณ์อาจจะเป็นว่า "ไม่ใช่เสื่อตัวนี้ เสื่อตัวอื่นหรือ"
และ "เอาขนมอย่างอื่นดีกว่า อย่างนี้เขแล้ว" ตามลำดับ เป็นต้น

4. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำกริยาช่วย "เป็น" รวมกันทำหน้าที่ขยายคำกริยาที่อยู่ข้างหน้า บอกลักษณะอาการของกริยานี้ให้ชัดเจน และทำให้ข้อความมีความหมายเป็นเอกพจน์ ควบ เช่น เดินเป็นแถว ยิงเป็นชุด ทำเป็นแผน เห็นเป็นแว่น การปรากฏลักษณะนี้ ถ้าเติมยมกข้างท้ายเป็น เดินเป็นแถว ๆ ทำเป็นแผน ๆ ก็จะทำให้ข้อความมีความหมายเป็นพหูพจน์

5. การปรากฏของคำลักษณะนามที่ทำให้ความหมายชี้เฉพาะ ดังนี้

5.1 คำลักษณะนามปรากฏระหว่างคำนามกับคำนิยมวิเศษณ์ นี้ โนน นัน เช่น ตุ๊กตาตัวนี้ ร่มคันนี้ รถไฟขบวนนี้ บ้านหลังโนน จดหมายฉบับนี้

5.2 คำลักษณะนามปรากฏระหว่างคำนามกับคำลักษณะวิเศษณ์ (คำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ) เช่น ตุ๊กตาตัวสวย ร่มคันใหญ่ นาฬิกาเรือนใหม่ สารส้มก้อนเล็ก
แหวนวงงาม

5.3 คำลักษณะนามปรากฏระหว่างคำนามกับคำประมาทวิเศษณ์บอกลำดับที่ เช่น ตุ๊กตาตัวแรก เด็กคนที่สอง เสาต้นสุดท้าย

ที่มาของคำลักษณะนาม คำลักษณะนามส่วนใหญ่ก่อกำธรรมาทที่ใช้กันอยู่ทั่วไป มีที่มาจากคำ 4 ชนิดด้วยกันคือ¹

1. มาจากคำนาม คือ

1.1 มาจากคำสามัญนาม เช่น เชือก เรือน รูป ใบ ดวง ตัว

1.2 มาจากคำสมุหนาม เช่น ฝูง กอง โขลง

2. มาจากคำสรรพนาม เช่น อาจารย์ 2 ท่าน

3. มาจากคำกริยา เช่น จับ มัด ม้วน กำ ห่อ พับ

4. มาจากคำเขียนเสียงธรรมชาติ เช่น ทুম โม่ อึก เพ็ยะ

ความสำคัญและประโยชน์ของคำลักษณะนาม คำลักษณะนามนอกจากจะประกอบกับคำวิเศษณ์ชนิดต่าง ๆ เพื่อขยายคำนามให้สมบูรณ์แล้ว ยังมีความสำคัญอีกหลายประการคือ

¹วิทยาลัยครูนครสวรรค์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาหลักภาษาไทยชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา, แผนกวิชาภาษาไทย, 2517, หน้า 12

1. ช่วยให้เข้าใจความหมายที่แตกต่างของคำพ้อง เช่น เขา 2 คน, เขา 2 ลูก, เขา 2 อัน เราสามารถเข้าใจว่า เขา ในข้อความแรกเป็น คน เขา ในข้อความที่สองเป็น ลูกเขา และ เขา ในข้อความที่สามหมายถึง เขาของสัตว์ ฝูง 2 ฝูง 2 หน และ คน 2 คน คน 2 ที่ เราสามารถเข้าใจได้ว่า ฝูง หมายถึงต้นไม้ ฝูง หมายถึงการถูกซึ่งเป็นการดำเนิน คน คือ คน ซึ่งเป็นคำนาม และ คน หมายถึง คน ที่เป็นคำกริยา ตามลำดับ เพราะเราใช้ คำลักษณะนามที่ต่างกัน

2. คำลักษณะนามทำให้เรานึกเห็นภาพของคำนามต่างกัน เมื่อเราใช้คำลักษณะนาม ต่างกันกับคำนามเดียวกัน เช่น ลวด 3 ขด กับ ลวด 3 เส้น ขด ทำให้เรานึกถึงลวดที่ขดอยู่เป็น วง ในขณะที่ เส้น ทำให้เรานึกเห็นภาพของลวดที่วางอยู่เป็นเส้นยาว

3. คำลักษณะนามช่วยให้เราเข้าใจขนาดที่ต่างกันของคำนาม เช่น ไข่ 2 ฟอง ไข่ 2 ถัง คำว่า ถัง ทำให้เราเข้าใจว่ามีขนาดยาวกว่า ฟอง

4. คำลักษณะนามทำให้เราเข้าใจปริมาณที่ต่างกันของคำนาม เช่น กระดาษโหลหนึ่ง กระดาษรีมหนึ่ง หนูก้าหนึ่ง หนูก้าหนึ่ง ลักษณะนาม รีม แสดงปริมาณที่มากกว่า โหล และลักษณะนาม ฟอน แสดงว่ามีปริมาณมากกว่า ก้า

5. คำลักษณะนามช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างของกริยาโดย เช่น ตี 2 ที่ ตี 2 แห่ง ตี 2 โป๊ก จะเห็นว่าคำลักษณะนาม ที่ หมายถึงจำนวนครั้งที่ คำลักษณะนาม แห่ง หมายถึงที่ที่ถูกตี และคำลักษณะนาม โป๊ก หมายถึงเสียงที่ดังจากการตี

เนื้อเรื่องหน่วยที่ 2

ประเภทของคำลักษณะนาม

หนังสือหลักภาษาไทย ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร ไฉนแกคำลักษณะนามไว้เป็นประเภท ต่าง ๆ 6 ประเภท ดังนี้

1. คำลักษณะนามบอกชนิด

2. คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่

3. คำลักษณะนามบอกสัณฐาน 4. คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา
5. คำลักษณะนามบอกอาการ 6. คำลักษณะนามซ้ำชื่อ¹

1. คำลักษณะนามบอกชนิด เป็นคำลักษณะนามที่ใช้บอกชนิดหรือประเภทของคำนามต่างๆ เช่น

1.1 คำว่า คน เจ้า พระองค์ ราย เป็นลักษณะนามสำหรับมนุษย์ทั่วไป คำว่า พระองค์ เป็นลักษณะนามราชาศัพท์ และคำว่า ราย ใช้กับเหตุการณ์หรืออุบัติเหตุใดควย เช่น คำว่า 3 คน แมงดาเจ้าเกา เจ้าฟ้า 2 พระองค์ ลูกหน่รายใหม่ อุบัติเหตุรายหนึ่ง เป็นต้น

1.2 คำว่า ตัว ตน เชือก เป็นลักษณะนามของสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น นกตัวหนึ่ง โต๊ะตัวหนึ่ง ผีตนหนึ่ง ช้างเชือกหนึ่ง เป็นต้น

1.3 ฉบับ บท เล่ม เรื่อง เป็นลักษณะนามของข้อเขียนหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น กลอนบทหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับหนึ่ง หนังสือเล่มเกา หนังสือเรื่องใหม่ เป็นต้น

1.4 ชนิด ขนาน ตำรับ ประเภท ใช้เป็นลักษณะนามเพื่อบอกประเภทของสิ่งต่าง ๆ เช่น พืชชนิดหนึ่ง ยาชนิดหนึ่ง เชื้อโรคชนิดหนึ่ง ยาขนานหนึ่ง กับข้าวตำรับหนึ่ง สมุนไพรประเภทหนึ่ง

1.5 สิ่ง อัน อย่าง ใช้กับสิ่งของต่าง ๆ คำว่า แห่ง ใช้กับสถานที่ เช่น "มีของบางอย่าง
บางอย่างหลายอันวางอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้"

1.6 คำว่า ใบ ใช้กับภาชนะต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ เครื่องดนตรีบางชนิด ข้าว ของ เครื่อง ใช้ และสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นแผ่น เช่น กระบุง 2 ใบ กลองใบใหญ่ แตงโมใบหนึ่ง โดนดใบหนึ่ง แก้วหนึ่งใบหนึ่ง

1.7 คำว่า เตา น้ รูป มือ กระแ เรื่อน เลา วิธี แบบ ใช้ได้กับคำนามเฉพาะ
บางคำ ดังนี้ เตา ใช้กับปั้นโต, เตา วัลย์ น้ ใช้กับกระสุน รูป ใช้กับรูปภาพ, พระ ภิกษุ กระแ
ใช้กับข้าว เรื่อน ใช้กับนาฬิกา เลา ใช้กับปีหรือขลุ่ย วิธี ใช้กับอุบายหรือวิธีการต่าง ๆ แบบ ใช้
กับสิ่งก่อสร้าง หรือแม่พิมพ์ ประเพณี ขนบธรรมเนียม

¹ พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514,

2. คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่ คือคำลักษณะนามที่ใช้ประกอบนาม เพื่อบอกลักษณะการรวมอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่ เช่น

2.1 กลุ่ม คณะ พวก เหล่า พรรค วง หมู่ ชุด ใช้ประกอบนามประเภทบุคคลที่รวมอยู่ด้วยกันเพื่อกะทำกิจธุระการทำงานหรือกิจกรรมบางอย่างให้ลุล่วงไป เช่น กรรมกรกลุ่มหนึ่งแสนขอเรียกร้องต่อคณะกรรมการแรงงานชุดใหม่, ตอนเมื่อพรรคการเมืองใหญ่ ๆ อยู่ 2 - 3 พรรค ได้กลุ่มหนึ่งกำลังล้อมวงเตะตะกร้ออยู่ 2 วง นอกจากนั้นคำว่า ชุด ใช้เป็นลักษณะนามของสิ่งที่เขาชุดกันและมีอยู่ครบ เช่น ชุดรับแขก เครื่องถ้วยชาม โต๊ะหมู่ชา เป็นต้น

2.2 คำว่า ถรอก ผุ้ง ไชลง ใช้กับสัตว์ที่อยู่รวมกันจำนวนมาก คือ คำว่า ถรอก ใช้กับลูกสุนัขและแมว คำว่า ผุ้ง ใช้กับสัตว์ทั่วไป และ คำว่า ไชลง ใช้เฉพาะช้าง

2.3 พระธรรมชั้นตรี นิกาย ใช้ในเรื่องศาสนา พระธรรมชั้นตรี หมายถึงหมวดของพระธรรมในพระคัมภีร์ไตรปิฎก เช่น ศาสนาพุทธมี 2 นิกาย

2.4 คำว่า กัมม์ ผูก ใช้กับหนังสือโบราณ ผูกหมายถึงหนังสือโบราณที่ร้อยผูกผูกรวมกันไว้ด้วยเส้นไหม ผูกหนึ่งมี 24 ใบ กัมม์ หมายถึงโบราณที่จัดไว้จารตัวหนังสือ กัมม์หนึ่งมีประมาณ 800 ใบ

2.5 คัม ใช้เป็นลักษณะของสิ่งของที่ทำให้ติดกันอยู่เป็นแถวเรียงกัน เช่น จาก(ที่ใช้ผูกหลังคา) พลุ ปลาย่าง

2.6 สำรับ ใช้กับสิ่งของประเภทเดียวกันอยู่ด้วยกันเป็นชุด เช่น อาหาร ไฟ

3. ลักษณะนามบอกสีฐาน ใช้ประกอบนามเพื่อบ่งรูปร่าง ทรวดทรง ลักษณะและสีฐานของสิ่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน ดังนั้นคำลักษณะนามชนิดนี้จึงมีเป็นจำนวนมาก ตามรูปทรงลักษณะของสิ่งต่างๆ ในโลก เช่น

3.1 ก้อน ใช้กับก้อนหิน ดิน กรวด ส้ม และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปทรงของสิ่งนั้น ๆ

3.2 กระบอก ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะกลางยาว ที่ใช้บรรจุสิ่งอื่นลงไปได้ เช่น ปล่องไม้ไฟ
ปืน ไฟฉาย

3.3 กลอง ใช้บ่งลักษณะของสิ่งที่เหลี่ยมกลาง ใช้บรรจุสิ่งต่าง ๆ เช่น ลูกเกด
ผงซักฟอก เป็นต้น

3.4 กอ ใช้สำหรับพืชชนิดเดียวกัน แยกออกจากต้นเดียวกัน ขึ้นอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ เช่น หนุ่ย หวาย จาก เป็นต้น

3.5 กั้น 1. ใช้สำหรับสิ่งของที่มีส่วนสำหรับถือ เช่น กั้นเบ็ด ซ่อนส้อม ซอ ไถ
2. ใช้สำหรับยานพาหนะประเภทรถต่าง ๆ

3.6 ทวง 1. ใช้สำหรับสิ่งที่มีลักษณะกลมตามธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ กวาง
กลาก เกล่อน
2. ใช้สำหรับอาคารและไปรษณียากร

3.7 ผล ลูก ใช้เป็นลักษณะนามของผลไม้ต่าง ๆ ในภาษาพูดทั่วไปนิยมใช้คำว่า ลูก และคำว่าลูกยังใช้กับสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผลไม้ใดด้วย เช่น ลูกกระเบิด ลูกตุ้ม ลูกเต๋า ลูกแก้ว เป็นต้น

3.8 เม็ด 1. ใช้กับเม็ดในของผลไม้ พืช ผัก ต่าง ๆ เช่น มะยม พริกไทย มะละกอ
2. ใช้กับสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะกลมขนาดเล็ก เช่น ลูกกวาด เพชร
พลอย ไข ผด ผัน ตุ่ม ต่าง ๆ

เนื่องจากคำลักษณะนามบอกสัมพันธภาพมีอยู่เป็นจำนวนมาก ไมอาจนำมากล่าวทั้งหมดได้ จึงยกตัวอย่างมาพอเป็นแนวทาง อาจสรุปได้ว่า คำลักษณะนามที่ทำให้เห็นภาพของคำนามต่าง ๆ นั้น ถ้าไม่ได้จัดให้อยู่ในลักษณะนามประเภทอื่นแล้ว ย่อมเป็นลักษณะนามบอกสัมพันธภาพ เช่น คำว่า ชี ดอก
แหง ผืน แพน ลำ วัง เส้น สาย หลิ่ง ปั้น ปล่อง ป้าย ปีก ปาก บาน แพร พัด
พุ่ม พวง ฟอง หัว หลอด แอ่ง รวง รอย เป็นต้น

4. คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา เป็นลักษณะนามสำหรับใช้ระบุถึงเรื่องการนับและการวัด มี 2 ชนิดย่อย คือ

4.1 ประเภทที่เป็นมาตรา ซึ่งจะมีจำนวนแน่นอนตามมาตรานั้น ๆ เช่น ผ้า 1 กุ๊
มี 20 ผืน กระดาษ 1 รมมี 480 แผ่น สิ่งของ 1 โหลมี 12 ชิ้น นอกจากนี้ก็เป็นพวกมาตราเงิน
และมาตราการ ซึ่ง ตวง วัด ชนิดต่าง ๆ เช่นมาตราเมตริก มาตราบอกกำหนดเวลา เป็นต้น

4.2 ประเภทที่ไม่เป็นมาตรา ใช้เรียกตามสิ่งบรรจุ หรือเรียกตามลักษณะสิ่งของ
นั้น ๆ เอง เช่น หมากruk 2 กระดาน ขนม 2 กระตง น้ำปลา 2 ไห เหล้า 2 ขวด นอกจากนี้
นี้ก็มีคำว่า ครั้ง สำหรับเรียกการกระทำต่าง ๆ เป็นครั้งคราว เช่น การประชุม การปฏิบัติ
คำว่า ลูก ใช้สำหรับสิ่งของที่มีชุดละ 2 เช่น แจกัน ต่างหู ซ่อนส้อม รองเท้า บ่าวสาว ของที่เป็นคู่

นี้ถ้าจะเรียกเพียงส่วนเดียวก็ใช้ลักษณะนามว่า ช่าง ยกเว้น แจกกัน ใชว้าไบ และ ขาวสาวใชว้า คน ส่วนกำไลขางหนึ่งสมัยก่อนใชว้า กำไลซอนหนึ่ง

5. คำลักษณะนามบอกอาการ เป็นคำลักษณะนามที่มาจากคำจำพวกคำกริยาบางคำ บอกถึงลักษณะอาการและวิธีประกอบรูปของคำนาม คำลักษณะนามประเภทนี้เท่าที่มีผู้รวบรวมไว้มี ประมาณ 10 คำ แต่ที่ใช้ได้กว้างขวาง คือคำว่า กำ ชด จับ จับ พับ มวน มัด ห่อ ตัง

5.1 กำ ใช้กับสิ่งของที่นำมาผูกรวมกันไว้ มีขนาดเล็กพอที่จะหยิบหรือถือได้ด้วยมือ คือขนาดประมาณ 1 กำมือ เช่น ดอกไม้กำหนึ่ง รวนเส้น 2 กำ เป็นต้น

5.2 ชด ใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นเส้นยาวแลวนำมาขดให้เป็นวง เช่น เส้นลวด เชือก สายไฟ เป็นต้น

5.3 มัด ใช้กับสิ่งของที่มีความยาวแลวนำมาผูกรวมกันไว้ กล้วยเครื่องผูกต่าง ๆ อย่างแน่นอน โดยปกติแล้วมัดมีขนาดใหญ่กว่า กำ ยกเว้นจำพวกขนม

5.4 มวน ใช้สำหรับสิ่งทีประกอบให้เป็นรูปกลม ยาว เล็ก ทำจากสิ่งทีมีความอ่อน และตองตอย ๆ ทำด้วยความประณีต เช่น บุหรี่

5.5 มวน ทำวิธีเดียวกับมวน แต่ไม่ต้องใช้ความประณีตมาก จะทำขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

5.6 ห่อ ใช้สำหรับสิ่งของทีห่อหุ้มไว้ด้วยสิ่งอื่นทีเป็นแผ่นอ่อน เช่น ขนม ฐูป เทียน ไปรษณียบัตร

5.7 ตัง ใช้สำหรับสิ่งของทีนำมาวางซ้อนกันไว้เป็นชั้น ๆ เช่น สมุด กระดาษ หนังสือ

6. ลักษณะนามซ้ำชื่อ คือคำลักษณะนามทีเป็นคำเดียวกับคำนามทีมาข้างหน้า ใช้สำหรับ คำนามต่าง ๆ ทีไม่มีลักษณะนามเฉพาะตัง 5 ประเภททีกล่าวมาแล้ว คำลักษณะนามประเภทนี้จำนวน มากที่สุด เช่น เกาะ แขน กำแพง กองทัพ กระตู่ กระทรวง ชิด ขา เขง แขน กระเป่า แฉวน แกร ภูเขา ตุ๊ก ตะแนน คลอง ครอบครว้ ค่าย แจง เงา ใจ จุด จังหวะ ฉาก ถ่าน ภาษา ธรรมาสัน นามสกุล บริษัท ศำสนา สนม ทนวยเสียง ฤดู ฐุม จังหวัด ซำยคา สำนวน ทั่วอซำง ตำแพง คำบล สะพาน ฐู สระ ทิศ เป็นต้น

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง

คำลักษณะนาม

หน่วยที่ 1

ตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของคำลักษณะนาม

คำแนะนำในการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง คำลักษณะนาม

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา

1. บทเรียนหนักเรียนกำลังอ่านอยู่ในเรียกว่าบทเรียนแบบโปรแกรม บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นบทเรียนหนักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถของนักเรียน โดยไม่จำกัดเวลา บทเรียนนี้มีทั้งคำอธิบาย ตัวอย่าง แบบฝึกหัด คำถาม และ คำตอบให้นักเรียนตรวจด้วยตัวเอง
2. ลักษณะของบทเรียนจะเป็นดังนี้ บทเรียนกรอบที่ 1, บทเรียนกรอบที่ 2 และ คำตอบของบทเรียนกรอบที่ 1, บทเรียนกรอบที่ 3 และคำตอบของบทเรียนกรอบที่ 2 ไปตามลำดับ
3. กรอบ คือข้อความย่อย ๆ ที่ประกอบกันเป็นบทเรียน ในที่นี้ใช้อักษร ก. แทนคำากรอบ เช่น ก. 1 หมายถึง กรอบที่ 1, ก. 2 หมายถึง กรอบที่ 2 เมื่อจบกรอบหนึ่ง ๆ จะมีเส้นคั่นไว้เป็นระยะ ๆ
4. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง คำลักษณะนาม สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา หน่วยที่ 1 ประกอบด้วย กรอบ 27 กรอบ จำนวนคำที่ต้องตอบมี 58 คำตอบ (เป็นคะแนน 58 คะแนน)
5. กขยเรียน แต่ละหน่วยให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ถ้าทำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร เพราะความรู้ที่นำมาทดสอบนี้ นักเรียนอาจจะยังไม่ได้เรียนเป็นส่วนใหญ่
6. เวลาเรียนต้องทำทุกกรอบตามลำดับ อย่าทำข้ามกรอบ
7. ในการเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม การทำเสร็จเร็วหรือช้า ถูกหรือผิด มิได้แสดงว่าใครเก่งกว่ากัน จึงไม่จำเป็นต้องทำแข่งขันกัน ดังได้กล่าวมาแล้วว่าเป็นบทเรียนที่เรียนได้ตามความสามารถโดยไม่จำกัดเวลา จึงเรียนได้ตามสบาย แต่ไม่ควรเปิดดูคำตอบก่อนที่จะทำแบบฝึกหัดแต่ละกรอบ เพราะความมุ่งหมายในการให้เรียนบทเรียนนี้ เพื่อจะวัดความที่เรียนนี้ใช้ได้หรือไม่ ไม่ใช่วัดความผู้เรียนเก่งหรือไม่เก่ง ถ้าทำผิด ก็แสดงว่าบทเรียนไม่ดี ต้องแก้ไขใหม่

แต่ถ้าผู้เรียนเปิดดูคำตอบก่อนและทำแบบฝึกหัดใดถูกหมด เมื่อทำแบบทดสอบหลังบทเรียนก็จะทำได้ไม่ถึงเกณฑ์กำหนด เพราะขาดความเข้าใจและความแม่นยำในเนื้อหาในบทเรียน เรียกว่าไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนแบบโปรแกรม

วิธีเรียน

บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง เวลาเรียนจะเรียนตามลำดับ จากกรอบที่ 1, 2, 3, 4, ... ไปเรื่อย ๆ จนจบบทเรียน

บทเรียนทุกกรอบมีแบบฝึกหัดให้ทบทวนความรู้ ในการทำแบบฝึกหัด ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้โดยเฉพาะ นักเรียนโปรดอย่าเขียนคำตอบลงในบทเรียนนี้ เมื่อเขียนคำตอบเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบกับคำตอบที่อยู่ซ้ายมือของกรอบถัดไป (เฉลยของกรอบที่ 1 จะอยู่ซ้ายมือของกรอบที่ 2 ในหน้าถัดไป คำเฉลยของกรอบที่ 2 จะอยู่ซ้ายมือของกรอบที่ 3 ในหน้าถัดไป อย่างนี้ไปเรื่อย ๆ) ถ้าคำตอบถูกให้เขียนเครื่องหมายถูก ถ้าคำตอบผิดให้กลับไปอ่านบทเรียนนี้ใหม่ ทำความเข้าใจแล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องไว้ใต้คำตอบเดิม โดยไม่ต้องขีดฆ่าหรือลบคำตอบเดิม

ออก

เวลาเรียน เรียนหน้าละ 1 กรอบไปเรื่อย ๆ ถือพอเรียนกรอบที่ 1 ในหน้า 1 แล้วเปิดไป กรอบที่ 2 ในหน้าถัดไป ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงหน้าสุดท้าย แล้วจึงมาเริ่มตนกรอบต่อไปในหน้าแรกใหม่ (บทเรียนมีหน้าละ 2 กรอบไม่ต่อเนื่องกัน)

ผู้เรียนควรจะมีพื้นฐานความรู้และความแม่นยำในเรื่องต่อไปนี้เป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนเรื่อง คำลักษณะนาม

1. การจำแนกคำในภาษาไทย จำแนกเป็น 7 ชนิด คือ

คำนาม, คำสรรพนาม, คำกริยา, คำวิเศษณ์, คำบุรพบท, คำสันธาน และ คำอุทาน

2. ชนิดของคำที่เกี่ยวข้องกับคำลักษณะนาม คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และ คำวิเศษณ์

9. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำสุพนาม
- ก. ชนมหลายหอ
 - ข. คนไม้กอหนึ่ง
 - ค. ดอกไม้หลายช่อ
 - ง. นกฝูงหนึ่ง
10. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำสรรพนาม
- ก. เรอมีลูก 2 คน
 - ข. ภิกษุ 2 รูป
 - ค. อาจารย์ 2 ท่าน
 - ง. เทวดา 2 องค์
11. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำกริยา
- ก. พลุหลายจับ
 - ข. ไฟดวงหนึ่ง
 - ค. หนูตัวหนึ่งวิ่ง
 - ง. แมวตัวเล็ก
12. ข้อใดมีคำลักษณะนามมาจากคำเลียนเสียงธรรมชาติ
- ก. ฟันตกปรอย ๆ
 - ข. เวลา 2 ทุ่ม
 - ค. นาฬิกาตี 2 ครั้ง
 - ง. เสียงปั้งปังปั้งปัง
13. "กา 2 ตัว, กา 2 ใบ" คำประเภทใดที่ช่วยให้ท่านเข้าใจคำนาม "กา" ว่าไม่ใช่สิ่งเดียวกัน
- ก. คำนาม
 - ข. คำบอกจำนวน
 - ค. คำลักษณะนาม
 - ง. ทั้ง ก. ข. และ ค.
14. คำลักษณะนามข้อใดแสดงขนาดที่ต่างกันของคำนาม
- ก. ไผ่ลำหนึ่ง ไผ่กอหนึ่ง
 - ข. ข้างกำมือเดียว ข้างหนึ่งพายมือ
 - ค. ขลุ่ยเลาหนึ่ง ปี่เลาหนึ่ง
 - ง. แต่งโมลูกโต ส้มโอลูกใหญ่
15. คำลักษณะนามข้อใดมีปริมาณมากที่สุด
- ก. ข้างหนึ่ง
 - ข. ข้างหนึ่ง
 - ค. ข้างหนึ่ง
 - ง. ข้างระสอบหนึ่ง
16. คำลักษณะนามมีประโยชน์อย่างไร
- ก. ขยายคำนามให้ชัดเจนสมบูรณ์
 - ข. ช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของคำพ้อง
 - ค. แสดงภาพและปริมาณของคำนาม
 - ง. ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.

กระดาษเขียนตอบ

ชื่อ..... ชั้น..... สถานศึกษา.....

ก. แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
1.	()	()	()	()
2.	()	()	()	()
3.	()	()	()	()
4.	()	()	()	()
5.	()	()	()	()
6.	()	()	()	()
7.	()	()	()	()
8.	()	()	()	()

หน่วยที่ 1.....

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
9.	()	()	()	()
10.	()	()	()	()
11.	()	()	()	()
12.	()	()	()	()
13.	()	()	()	()
14.	()	()	()	()
15.	()	()	()	()
16.	()	()	()	()

ข. แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
1.	()	()	()	()
2.	()	()	()	()
3.	()	()	()	()
4.	()	()	()	()
5.	()	()	()	()
6.	()	()	()	()
7.	()	()	()	()
8.	()	()	()	()

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
9.	()	()	()	()
10.	()	()	()	()
11.	()	()	()	()
12.	()	()	()	()
13.	()	()	()	()
14.	()	()	()	()
15.	()	()	()	()
16.	()	()	()	()

เฉลยแบบทดสอบ หน่วยที่ 1

1. ง. ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.
2. ค. ใช้ตามความนิยมของภาษา
3. ง. ระหว่างคำนามกับคำอเนกวิเศษณ์
4. ง. มีสื่อต้นหมอนใบ
5. ก. ระหว่างคำนามกับคำลักษณวิเศษณ์
6. ค. บ้านหลังโนน
7. ง. คำประมาทวิเศษณ์
8. ข. ช่างเขือกหนึ่ง
9. ง. นกฝูงหนึ่ง
10. ค. อาจารย์ 2 ท่าน
11. ก. พลุหลายจับ
12. ข. เวลา 2 ชม
13. ค. คำลักษณนาม
14. ก. ไผ่ลำหนึ่ง ไผ่กอหนึ่ง
15. ข. ชาวตันหนึ่ง
16. ง. ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.

กระดาษคำตอบหน่วยที่ 1

เลขที่ _____ ชื่อ _____ ชั้น _____ สถานศึกษา _____

จงเขียนเฉพาะคำตอบของท่านลงในกระดาษคำตอบนี้ พิจารณาเลขกรอบให้ตรงกัน

กรอบที่

1. ฉมีคืนส่อ 2 แพงกับป็นโตเถาหนึ่งและขลุ่ยอีก 2 เส้า
2. ก. ใช้ตามกฎเกณฑ์ของภาษา
ข. ใช้ตามความนิยมของภาษา
3. ก. ทำ ๆ ไป ข. บงเฉพาะ
4. ก. ทั้งหมด ข. บางส่วน
5. _____
6. ก. ขอซ้อน _____ ข. ขอจวน _____
7. _____
8. 1. (ถาย, คอก) 2. (อัน, แก้ว)
9. _____
10. _____ ก. แพน ขยายกริยา ทำ
_____ ข. แวน ขยายกริยา เป็น
11. ก 1, _____ 2, _____ 3, _____ 4, _____ 5, _____ 6.
12. _____ 1, _____ 2, _____ 3, _____ 4.
13. 1. (ขวาน, คั่น), 2. (เลม, ฉับ)
14. 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

กรอบที่

15. 1. _____ 2. _____ 3. _____
16. 1. _____ 2. _____ 3. _____
17. ก. นาฬิกา 2 เรือน ข. ลวด 2 ชค
ค. อีฐ 2 กอง ง. พลุ 2 จีบ
18. (สรรพนาม, ลักษณะนาม)
19. 1. ชาวตม 2 มัค 2. ถั่ว 2 ผัก
3. ชาว 2 กัง 4. ขนเงิน 10 จีบ
20. (ใช่, ไม่ใช่)
21. ก. กา 2 ตัว ข. กา 2 ใบ
22. _____
23. (ใช่ หรือ ไม่ใช่)
24. ก. ผ่า 2 เมตร ข. ผ่า 2 หลา
25. 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____
26. จ 1, _____ 2, _____ 3, _____ 4, _____ 5.
27. ไม่มีแบบฝึกหัด โปรดทบทวนดูให้ถี่ถี่อีกครั้งหนึ่ง
ว่าทำแบบฝึกหัดครบถ้วนหรือยัง ตรวจสอบคำตอบ
ที่ผิด แล้วเขียนไว้ท้ายกระดาษว่าผิดที่คำ

บทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง คำลักษณนาม

หน่วยที่ 1

ตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของคำลักษณนาม

ก. 1 ภาษาไทยมีลักษณะพิเศษต่างจากภาษาอื่น ๆ อยู่ประการหนึ่ง คือ มีคำลักษณนาม คำสามัญนามในภาษาไทยนั้น เราจะนำคำวิเศษณ์บอกจำนวนนั้นมาประกอบข้างท้ายทวน ๆ เช่น คน 2, ดอกไม้ 3, นก 4, อย่างนี้จะไม่ได้ความสมบูรณ์ จะต้องมีคำอีกชนิดหนึ่งมาประกอบหลังคำบอกจำนวนนั้น เป็น คน 2 คน, ดอกไม้ 3 ดอก, นก 4 ตัว คำว่า คน ดอก ตัว ในตัวอย่างข้างต้นนี้เรียกว่า คำลักษณนาม เป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายนามที่อยู่ข้างหน้าให้ชัดเจนสมบูรณ์

จงขีดเส้นใต้คำลักษณนามทุกคำจากข้อความต่อไปนี้
ฉันมีหนังสือนั่งแท่งกับบินโตเถาหนึ่งและชลุ่ยอีก 2 เล่า

เฉลย ก.14

1. ผืน
2. กอน
3. วง
4. เส้น

ก. 15 ทำถูกต่องหมดใช้ใหม่ ดีมาก ที่นี้ดูข้อความต่อไปนี้

ตุ๊กตาตัวแรก เด็กคนที่สอง เส้าต้นสุดท้าย

จะเห็นว่าคำลักษณนาม ปรากฏระหว่างคำนามกับคำประสมวิเศษณ์บอกลำดับที่ รวมกันทำให้ข้อความมีความหมายชัดเจนเฉพาะเช่นเดียวกับการปรากฏในตัวอย่างของ ก. 13 และ

ก. 14

จงเติมคำลักษณนามที่เหมาะสมลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. บ้าน _____ แรก, 2. อาหาร _____ สุดท้าย, 3. เรือ _____ ที่หา

เฉลย ก.1

แพง

เลา

เลา

ก. 2 การใช้คำลักษณนาม

คำลักษณนามใช้ตามความนิยมของภาษา บางคำก็กำหนดไว้แน่นอนว่าต้องใช้
 อย่างนี้ เช่น ปี่ ขลุ่ย ใช้ลักษณนามว่า เลา เลื่อยใช้ว่า ปั้น สั้งและกำไลใช้ว่า ขอน
 ส่วนบางคำก็ไม่กำหนดแน่นอน เช่น สิ่ง อัน แพ กำ มัด ใช้กับคำนามได้หลายคำ เช่น
 ถักกำหนด เป็นตน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยวงรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องในกระดาษคำตอบ
 ข้อใดเป็นการใช้คำลักษณนามในภาษาไทย

- ก. ใช้ตามกฎเกณฑ์ของภาษา ข. ใช้ตามความนิยมของภาษา

เฉลย ก. 15

1. หลัง

2. มือ

3. ลำ

ก. 16 จงทำแบบฝึกหัดทบทวนสาระที่เรียนมาจากกรอบ 13 - 15 โดยเติมคำตอบลงใน
 ช่องว่างที่เว้นไว้

การปรากฏของคำลักษณนามที่ทำให้ข้อความมีความหมายชี้เฉพาะ มีด้วยกัน 3
 แบบดังนี้

1. กลวยหว่านนี้ คำลักษณนามคือ _____ ปรากฏอยู่ระหว่างคำนามกับคำวิเศษณ์
2. กลวยหว่าใหญ่ คำลักษณนามปรากฏอยู่ระหว่างคำนามกับคำ _____
3. กลวยหว่าที่สอง คำลักษณนามปรากฏอยู่ระหว่างคำนามกับคำประมาทวิเศษณ์บอก _____

เฉลย ก. 2

(ข)

ก.3 ตำแหน่งหน้าที่ของคำลักษณะนาม

โปรดสังเกตรากการปรากฏของคำลักษณะนามในตัวอย่างต่อไปนี้
 รกน้อยก้น บ้านบางหลัง ชนม่มากอย่าง แมวหลายตัว ดอกไม้สีดอกอก
 เนื่องจากคำลักษณะนามเป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายคำนามอื่น ดังนั้นจึงต้องปรากฏและ
 ทำหน้าที่ร่วมกับคำชนิดอื่นเสมอ ดังคำที่ขีดเส้นใต้ข้างบนนี้ คำลักษณะนามปรากฏอยู่หลังคำว่า
 น้อย บาง มาก หลาย สี ซึ่งเป็นคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนไม่จำกัด เมื่อมีคำ
 ลักษณะนามปรากฏในตำแหน่งนี้ จะทำให้ข้อความมีความหมายเป็น _____
 ก. ทวี ๆ ไป, ข. บงเฉพาะ จ. วงกลมรอบตัวอักษรขอที่ถูกในกระดาษ
 คำตอบ

เฉลย ก.16

1. ทวี

2. นาม

3. บอก

คำศัพท์

ก.17. ที่มาของคำลักษณะนาม

คำลักษณะนามมาจากคำธรรมคำที่ใช้กันอยู่ 4 ประเภท คือ คำนาม คำสรรพนาม
 คำกริยา และคำเลียนเสียงธรรมชาติ คำเหล่านี้มีรูปเดียวกันกับคำลักษณะนาม แต่จะปรากฏ
 ในประโยคในตำแหน่งที่ต่างกันคือ คำลักษณะนามจะต้องปรากฏร่วมกับคำนามหรือคำวิเศษณ์
 เสมอ โดยอยู่หลังคำวิเศษณ์ ตัวอย่างเช่น

1. คำลักษณะนามที่มาจากคำนาม

ก. มาจากคำสามัญนาม. เช่น 2 เชือก คำว่าเชือก เป็นคำสามัญนาม
 ยังมีคำสามัญนามอื่นที่ใช้เป็นคำลักษณะนาม เช่น เรือ น รูป

ข. มาจากคำสมุหนาม. นก 2 ฝูง คำว่า ฝูง เป็นคำสมุหนาม ยังมีคำ
 สมุหนามอื่น เช่น กอง โขลง

จงขีดเส้นใต้คำลักษณะนามที่มาจากคำนาม

ก. นาฬิกา 2 เรือน ข. ลวด 2 ขด ค. อีรุ 2 กอง ง. พลุ 2 จีบ

เฉลย ก. 3

ก. ข.

ก. 4 รดทั้งคืน ชนมทุกอย่าง

ในตัวอย่างนี้คำลักษณะนามปรากฏหลังคำว่า พัง ทุก ซึ่งเป็นคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนจำกัด รวมกันทำหน้าที่ขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้าใหม่ความหมายเป็นพหูพจน์ คือ หมายถึงทั้งหมด ดังนั้นข้อความที่ว่า คนทุกคนทำงานทั้งหมด จึงมีความหมายเป็นพหูพจน์คือหมายถึง

ก. ทั้งหมด

ข. บางส่วน

จงวงกลมรอบตัวอักษรหนาของที่ถูก

เฉลย ก. 17

ก. นาฬิกา

2 เรือน

ค. อีฐ 2 กอง

ก. 18 2. คำลักษณะนามที่มาจากคำสรรพนาม

มีคำสรรพนามเพียงคำเดียวเท่านั้นที่ใช้เป็นคำลักษณะนามได้ คือคำว่า ท่าน จึงพิจารณาตำแหน่งของคำในตัวอย่างต่อไปนี้ ท่านทั้งสอง พัง 2 ท่าน จะเห็นได้ว่าคำว่า "ท่าน" ในประโยคแรกเป็นคำสรรพนาม ส่วนคำว่า "ท่าน" ในประโยคหลังเป็นคำลักษณะนาม คือปรากฏในตำแหน่งหลังคำบอกจำนวน ดังนั้นในประโยค อาจารย์ 2 ท่าน คำว่า "ท่าน" ในที่นี้จึงเป็นคำ (สรรพนาม, ลักษณะนาม) จึงขีดเส้นใต้คำที่ถูกในกระดาษคำตอบ

เฉลย ก. 4

ก

ก. 5 เลือกตัว รองเทา กู
 จะเห็นว่าคำลักษณะนามปรากฏหลังคำว่า กู ซึ่งเป็นคำบุพการีพิเศษ ทำให้ประโยคเป็น
 คำถาม และมีความหมายทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะข้อบ่งถึงคำตอบซึ่งจะเป็นจำนวนนับหรือจำนวน
 ไม่จำกัดก็ได้ เช่น อาจตอบว่า เลือกตัวเดียว เลือก 2 - 3 ตัว เลือกหลายตัว
 รองเทา 5 กู หรืออย่างอื่นก็ได้ ดังนั้นถ้าคำตอบว่า หนังสือหกเล่ม คำถามควรจะ
 ถามว่า หนังสือ _____

เฉลย ก. 18

ลักษณะนาม

ก. 19 3. คำลักษณะนาม พิจารณาจากคำกริยา เช่น คำว่า จับ จับ พับ ม้วน กำ
 ห่อ ขด ต่ง จงดูประโยคตัวอย่าง

1. ยายกำลังจับผลไม้2. ขอผลไม้ 2 จับ3. เขากำลังพับผ้า4. ซื้อผ้ามา 2 พับ

จะเห็นว่า จับ และ พับ ในข้อ 1,3 เป็นคำกริยา ส่วนคำว่า จับ, พับ ในข้อ 2,4
 เป็นคำลักษณะนาม คำทั้งสองมีรูปและเสียงเดียวกัน แต่ปรากฏในตำแหน่งที่ต่างกันประโยค
 จึงเป็นคำคุณศัพท์ประเภท ในที่นี้คำลักษณะนามจะปรากฏหลังคำบอกจำนวนนับ ดังนั้นจึงควร
พิจารณาตำแหน่งในประโยคของแต่ละคำให้ ในการจะตัดสินว่าคำนั้น ๆ เป็นคำชนิดใด

จงเลือกวงเลขข้อที่มีคำลักษณะนามที่มาจากคำกริยา

1. ซื้อข้าวต้มมา 2 มัด 2. มีถั่วอยู่ 2 ฝัก 3. ซื้อข้าว 2 ถัง 4. กินขนมจีน 10 จับ

เฉลย ก.5

ก. เล่ม

ก. 6 เสื่อ กระโปรงตัว

จะเห็นว่าคำลักษณะนาม ตัว ปรากฏหลังคำนาม เสื่อ กระโปรง ทำให้ประโยคมีความหมายเป็นเอกพจน์ ประโยคเช่นนี้เป็นประโยคลดรูปของ เสื่อตัวหนึ่ง กระโปรงตัวหนึ่ง คำว่า "หนึ่ง" นี้เป็นคำลดรูป ลดเสียง ของคำว่า "หนึ่ง" เหนือเอง ถ้าใช้ว่า เสื่อหนึ่งตัว ก็จะมี ความหมายเป็นเอกพจน์อย่างเต็ม แต่เป็นการเน้นจำนวนว่า หนึ่ง เท่านั้น ไม่ได้หมายถึงมากกว่านั้น ในขณะที่พูดว่า เสื่อตัว นี้จะหมายถึงตัวไหนก็ได้ เพียงตัวเดียว เช่นกัน

จงเติมคำลักษณะนาม เพียงคำเดียว เท่านั้น ลงในช่องว่างเพื่อให้ข้อความมีความหมายเป็นเอกพจน์ เช่นเดียวกับข้อความที่ยกตัวอย่างในกรอนี้ (ห้ามเติมคำบอกจำนวน)

ก. ขอช้อน _____ ข. ขอจาน _____

เฉลย ก.19

1. ผิด

4. จับ

ก. 20 4. คำลักษณะนามที่มาจากคำเลียนเสียงธรรมชาติ

โปรดพิจารณาตัวอย่าง เวลา 2 ทุ่ม, ดมน้ำ 2 อึก, ถูกตีหลาย แผะ, ตบชุงหลาย แปะ แล้ว, เวลา กโมง กนั้น, เสียงมะพร้าวหล่น 2 ตูบ เมอกัน, ถ้าขีดเส้นใต้ทุกคำเป็นคำที่เลียนเสียงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

คำว่า ทุ่ม โมง จับ แผะ ตบ งา ทุกคำต่างก็เป็นคำลักษณะนามที่มาจากคำเลียนเสียงธรรมชาติ (ใช่ หรือ ไม่ใช่) จง ขีดเส้นใต้ คำที่ต้องการในกระดาษคำตอบ

เฉลย ก. 6

ก. คิน

ข. ไบ

ก. 7

รถคนละคนขนมแต่ละอย่าง

ในตัวอย่างนี้จะเห็นว่าคำลักษณะนามที่ขีดเส้นใต้ ปรากฏหลังคำว่า คนละ แต่ละ ซึ่งเป็นคำประสมวิเศษณ์บอกจำนวนแยก รวมกันทำหน้าที่ขยายคำนามข้างหน้าให้ความหมายเป็นเอกพจน์ ดังนั้นประโยคที่ว่า "ดอกไม้แต่ละดอก" มีความหมายเป็นเอกพจน์ด้วย ถูก หรือ ผิด เขียนคำที่ทานต้องการลงในกระดาษคำตอบ

เฉลย ก. 20

ไม่ใช่

ก. 21

ความสำคัญและประโยชน์ของคำลักษณะนาม

คำลักษณะนามนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการใช้ประกอบคำวิเศษณ์บางชนิด เพื่อขยายคำนามให้สมบูรณ์แล้ว ยังมีความสำคัญอีกคือ

1. ช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างของคำพ้อง ดังนี้

1.1 คำพ้องเสียง เช่น กูน 2 คน, กูน 2 คน

1.2 คำพ้องรูปและพ้องเสียง เช่น คน 2 คน, คน 2 ที่

จะเห็นได้ว่าคำที่ช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างของคำพ้องก็คือ คำลักษณะนามนั่นเอง จึงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

ก. กา 2 ตัว

ข. กา 2 ใบ

คำลักษณะนามตัวใดหมายความว่าถึงสัตว์ วงรอบตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกในกระดาษคำตอบ

เฉลย ก. 7

ถูก

ก. 8

เลือกตัวเชื่อมเล่ม

การรวมคำลักษณะนามปรากฏหลังคำช่วยกริยา "อีก" ทำให้รูปประโยคมีความหมายเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ก่อน และหมายถึงจำนวนเอกพจน์ด้วย คือ อีกหนึ่งตัว และ อีกหนึ่งเล่ม

จงขีดเส้นใต้คำลักษณะนามที่ถูกต้องในประโยค

1. ขนมอีก (ถ้วย, ดอก) 2. น้ำมะขามอีก (อัน, แก้ว)

เฉลย ก. 21

(ก)

ก. 22

เก่งมาก ที่น้องสั่งเอกขอความต่อไปนี้ลวด 3 ขดลวด 3 เส้น

คำลักษณะนาม "ขด" กับ "เส้น" ทำให้เรานึกเห็นภาพของลวดในลักษณะต่างกัน คือ ลวดที่อยู่เป็นขด จะมีลักษณะม้วนหรืออยู่เป็นวง ในขณะที่ลวดที่อยู่เป็นเส้น จะมีลักษณะวางอยู่เป็นเส้นยาว ดังนั้น นัยว่าคำลักษณะนามทำให้เรานึกเห็น _____ ของ คำนามในลักษณะที่ต่างกันได้

เฉลย ก. 8

1. ทวย2. แก้ว

ก. 9

เสื่อทวนหนังสือเล่มอน

ในตัวอย่างนี้คำลักษณะนามปรากฏระหว่าง คำนาม และ คำอนิยมวิเศษณ์ "อน"

ทำให้มีความหมาย 2 ประการคือ

1. ปฏิเสธสิ่งที่อยู่ในต้น

2. ถามถึงหรืออ้างถึงสิ่งที่ไม่มีอยู่ในต้น

เช่น ข้อความทั้งหมดควรจะเป็นว่า "ไม่ใช่เสื่อทวน เสื่อทวน", "ไม่ใช่หนังสือเล่มหรือก
เล่มอนนะ"

จงเติมคำลักษณะนามที่เหมาะสมลงในประโยคนี้ให้สมบูรณ์

"นอกจากอย่างนี้แล้วมี _____ อีกไหม"

เฉลย ก. 22

ภาพ

ก. 23

ลองสังเกตตัวอย่างต่อไปนี้ ไฟ 2 ปล่อง, ไฟ 2 ลำจะเห็นว่าคำลักษณะนาม ปล่อง และ ลำ ช่วยทำให้เราเข้าใจความแตกต่าง
ในด้านความยาวของไฟฉาย คือ ไฟที่อยู่เป็นลำ นั้นหมายถึงไม้ไฟขนาดยาวทั้งต้น ส่วน
ไฟที่เป็นปล่อง หมายถึงไม้ไฟจากขอตอขอหนึ่งไปตั้งอีกขอหนึ่งคำลักษณะนามจึงช่วยให้เราเข้าใจขนาดของคำนามฉาย ดังนั้นไม้ไฟ 1 ลำ จึง
ยาวกว่าไม้ไฟ 1 ปล่อง (ใช่ หรือ ไม่ใช่) ชี้คั่นใต้คำที่ต้องการ

เฉลย ก. 10

- 1.
- 2.

ก. 11 จงจับคู่คำอธิบาย และตัวอย่างที่ถูกต่อตรงกันโดยเขียนตัวอักษรหน้าของ
ตัวอย่างที่ตรงกับคำอธิบาย ลงหน้าเลขข้อคำอธิบายนั้น ๆ โดยดูจากตัวอย่างข้อ 1
สรุป การปรากฏของคำลักษณะนามที่^๑ทำให้ข้อความมีความหมายทั่ว ๆ ไป ^๒ไม่บังเฉพาะ
มีดังนี้คือ (^๓ไม่มีข้อที่^๔คำตอบซ้ำกัน)

- ก. 1. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนนับ
- 2. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำพหูพจน์วิเศษณ์
- 3. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนจำกัด
- 4. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนไม่จำกัด
- 5. คำลักษณะนามปรากฏหลังคำประมาทวิเศษณ์บอกจำนวนแบ่งแยก
- 6. คำลักษณะนามปรากฏระหว่างคำนามและคำอนิยมิวิเศษณ์

ก. ^๕ ถูกตาคู่ตัว	ข. ^๕ ถูกตางานตัว	ค. ^๕ ถูกตา 2 - 3 ตัว
ง. ^๕ ถูกตาทุกตัว	จ. ^๕ ถูกตาคืออื่น	ฉ. ^๕ ถูกตาแต่ละตัว

เฉลย ก. 24

(ก)

ก. 25 ^๖ที่ 2 ^๗ที่ ^๖ที่ 2 ^๘แห่ง ^๖ที่ 2 ^๙ไปก

จะเห็นว่าคำลักษณะนามต่างกันสามารถขยายคำกริยาเดียวกันให้ต่างกันได้ คือ
^๖ที่ 2 ^๗ที่ หมายถึงจำนวนครั้งที่ ^๖ที่ 2 ^๘แห่ง หมายถึงสถานที่ ^๖ที่ 2 ^๙ไปก
หมายถึงเสียงที่เกิดจากการถูกตี ดังนั้นจึงนับว่าประโยชน์ประการหนึ่งของคำลักษณะนาม
ก็คือ ช่วยขยายกริยาให้มีความสมบูรณ์ เช่นเดียวกับที่ขยายนาม
จงเลือกอักษรหน้าคำลักษณะนามที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างแต่ละข้อ (แต่ละข้อ
มีคำตอบไม่ซ้ำกัน) ก. ^{๑๐}มือ ข. ^{๑๐}จาน ค. ^{๑๐}ถ้วย ง. ^{๑๐}คำ

1. คนเจ็บกินข้าวเพียง 2 - 3 2. เขากินข้าวที่ละ 2

3. เขากินขนมตั้ง 2 4. ธรรมดารับประทานอาหารวันละ 3

เฉลย ก. 11

2. ก

3. ง

4. ข

5. ฉ

6. จ

ก. 12 แบบฝึกหัดทบทวน เรื่องความหมายจากการปรากฏของคำลักษณะนาม คำอธิบาย การปรากฏของคำลักษณะนามที่ทำให้ข้อความมีความหมายเป็นเอกพจน์ ว่าคำนั้น ๆ ปรากฏ อยู่หลังคำประเภทใดบ้าง เช่น เสื้อตัว กระโปรงตัว คำลักษณะนามปรากฏหลังคำนาม จงขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่ถูก และขีดเครื่องหมายผิด (X) หน้าข้อที่ผิด

- _____ 1. ข้าวอีก ข้าม น้ำอีก แก้ว คำลักษณะนามปรากฏหลังคำช่วยกริยา อีก
- _____ 2. เสื้อตัว หนึ่ง เสื้อหนึ่ง ตัว คำลักษณะนามปรากฏหน้าหรือหลังคำประสมวิเศษณ์ บอกจำนวนไม่จำกัด
- _____ 3. รถถนนละคัน หมอนถนนละใบ คำลักษณะนามปรากฏหลังคำนาม
- _____ 4. ปิ่นเป็น ปีก่อน ทำเป็น วง ๆ คำลักษณะนามปรากฏหลังคำกริยาช่วย เป็น

เฉลย ก. 25

1. ง

2. ข

3. ก

4. ก

ก. 26 ต่อไปนี้ เป็นแบบฝึกหัดทบทวนและสรุปเรื่องประโยชน์ของคำลักษณะนาม จงจับคู่คำอธิบายทางซ้ายมือ และตัวอย่างในช่องทางขวามือให้ถูกต้องตรงกัน โดยเลือกตัวอักษรหน้าตัวอย่าง ไปใส่ไว้หน้าเลขของคำอธิบาย ดังตัวอย่างในข้อ 1

_____ จ 1. ช่วยขยายคำนามให้มีความสมบูรณ์ _____ 2. ช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของคำพ้อง _____ 3. ช่วยให้เข้าใจขนาดที่ต่างกันของคำนาม _____ 4. ช่วยให้เข้าใจปริมาณที่ต่างกันของคำนาม _____ 5. ช่วยเน้นหรือขยายคำกริยาบางคำให้ชัดเจน	ก. <u>ข้าวรวงหนึ่ง</u>, <u>ชาวเพื่อนหนึ่ง</u> ข. <u>ชาวถนนหนึ่ง</u>; <u>ชาวกระสอบหนึ่ง</u> ค. <u>ชั้น 2</u> ใบ, <u>ชั้น 2</u> ทน ง. <u>ที่ 2</u> ครั้ง, <u>ที่ 2</u> เพียง จ. <u>ยาดีมีหลายชนิด</u>

เฉลย ก. 12

1.
 2.
 3.
 4.

ก. 13 เก่งมาก ทำไต่หมึกใช้ใหม่ ที่นั่งพิจารณาการปรากฏอีกแบบหนึ่งของคำ
 ลักษณะนาม ดังนี้ ตุ๊กตา แก้ว ร่ม ถนน จะเห็นว่าคำลักษณะนาม ปรากฏระหว่าง
คำนามกับคำนิยามวิเศษณ์ (น้, นน, โนน) รวมกันทำหน้าที่ขยายคำนามข้างหน้า ทำให้
 ขอความ มีความหมายชัดเจน

จงขีดเส้นใต้ คำลักษณะนามที่ถูกต้องและเหมาะสมกับข้อความต่อไปนี้

1. รถไฟ (ขบวน, คัน) นี้เพิ่งเข้าสถานี
2. จดหมาย (เล่ม, ฉบับ) นี้หาย

เฉลย ก. 26

1. จ
 2. ค
 3. ก
 4. ข
 5. ง

ก. 27 ท่านได้เรียนเรื่องคำลักษณะนามตอนหนึ่ง ว่าควยตำแหน่งหน้าที่และความหมาย
ของคำลักษณะนาม ที่มาของคำลักษณะนาม และประโยชน์หรือความสำคัญของคำลักษณะนาม
 ไปเรียบร้อยแล้ว

หวังว่าท่านคงเข้าใจและทำแบบฝึกหัดใ้ถูกต้องดี ต่อไปนี้ขอให้ท่านทำแบบทดสอบ
หลังบทเรียน แบบทดสอบนี้จะทำให้ทราบว่า ท่านเข้าใจเรื่องที่เรียนไปแล้วได้ดีเพียงใด
ใครตั้งใจเรียนมากน้อยแค่ไหน จึงพยายามตั้งใจทำและทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว
หวังว่าคงทำได้เต็มทุกคน

เฉลย ก. 13

1. ขบวน

2. ฉบับ

ก. 14 ตุ้กตาตัวสวย ร่มกัันใหญ่ นาฬิกาเรือนใหม่

ในข้อนี้คำลักษณะนามปรากฏระหว่างคำนามกับคำว่า สวย ใหญ่ ใหม่ คำจำพวก
นี้เป็นคำลักษณะวิเศษณ์ การปรากฏเช่นนี้ทำให้ข้อความมีความหมายเป็นเชิง ชี้เฉพาะ
ด้วย

จงเติมคำลักษณะนามที่เหมาะสมในช่องว่างต่อไปนี้

1. ผ้า _____ ใหญ่

2. สารส้ม _____ เล็ก

3. แหวน _____ งาม

4. สายสร้อย _____ ยาว

โปรดอ่าน ก. 15 ต่อ ในหน้า 58.

คำเฉลยแบบฝึกหัด หน่วยที่ 1

กรอบที่

1. ฉันมีคินส์ 2 แห่งกับปืนโต 1 แห่งและขลุ่ยอีก 2 เล่า
2. ก. ใช้ตามกฎเกณฑ์ของภาษา
ข. ใช้ตามความนิยมของภาษา
3. ก. ทวี ๆ ไป ข. บ่งเฉพาะ
4. ก. ทั้งหมด ข. บางส่วน
5. ก. เลม
6. ก. ขอ ช้อน กัน ข. ขอจาน ใบ
7. ถูก
8. 1. (ถวย, ดอก) 2. (อัน, แก้ว)
9. อย่างอื่น
10. ก. แขน ขยายกริยา ทำ
 ข. แวน ขยายกริยา เป็น
11. ก 1, ก 2, ง 3, ข 4, ฉ 5, จ 6.
12. 1, 2, 3, 4.
13. 1. (ขบวน, กัน) 2. (เลม, ฉบับ)
14. 1. ฝัน 2. ก่อน
3. วัง 4. เส้น

กรอบที่

15. 1. หลัง 2. มือ 3. คำ
16. 1. ทวี 2. ลักษณะพิเศษ 3. บอกลำดับที่
17. ก. นาฬิกา 2 เรือน ข. ลวด 2 ชุด
ค. อีฐ 2 กอง ง. พลุ 2 จ๊ับ
18. (สรรพนาม, ลักษณนาม)
19. 1. ข้าวต้ม 2 มัด 2. ถั่ว 2 ฝัก
3. ข้าว 2 ถัง 4. ขนมจีน 10 จ๊ับ
20. (ใช่, ไม่ใช่)
21. ก. กา 2 ตัว ข. กา 2 ใบ
22. ภาพ
23. (ใช่ หรือ ไม่ใช่)
24. ก. ผ้า 2 เมตร ข. ผ้า 2 หลา
25. 1. ง 2. ข 3. ก 4. ก
26. จ 1, ก 2, ก 3, ข 4, ง 5.
27. ไม่มีแบบฝึกหัด

แบบทดสอบ หน่วยที่ 1

คำสั่ง จงขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงช่องเดียวในกระดาษคำตอบที่จัดให้ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว ห้ามขีดเขียนใด ๆ ในแบบทดสอบนี้

1. ข้อใดมีคำลักษณะนาม
 - ก. ที่บ้านมีแม่น้ำลำคลอง
 - ข. จูรตกันแน่นขีใหญ่จัง
 - ค. โป๊ยเขียนออก 16 ดอก
 - ง. พงษ์ขอ ก. ข. และ ค.
2. คำลักษณะนามในข้อใดจึงจะถูกต่อ
 - ก. ใช้ตามความเคยชิน
 - ข. ใช้ตามสมัยนิยม
 - ค. ใช้ตามความนิยมของภาษา
 - ง. ใช้ตามกฎเกณฑ์ของภาษา
3. "รดกันอื่น" คำลักษณะนามปรากฏอย่างไร
 - ก. ระหว่างคำนามกับคำลักษณะวิเศษณ์
 - ข. ระหว่างคำนามกับคำนิยมวิเศษณ์
 - ค. ระหว่างคำนามกับคำประมาณวิเศษณ์
 - ง. ระหว่างคำนามกับคำอนิยมวิเศษณ์
4. คำลักษณะนามข้อใดมีความหมายเป็นเอกพจน์
 - ก. มดเดินเป็นแถว ๆ
 - ข. แนวแต่ละตัวสวย ๆ
 - ค. นก มวยออกค่ายหนึ่ง
 - ง. มีเสื้อผืนหมอนใบ
5. "รดกันสี่เหลือง" คำลักษณะนามปรากฏอย่างไร
 - ก. ระหว่างคำนามกับคำลักษณะวิเศษณ์
 - ข. ระหว่างคำนามกับคำนิยมวิเศษณ์
 - ค. ระหว่างคำนามกับคำประมาณวิเศษณ์
 - ง. ระหว่างคำนามกับคำอนิยมวิเศษณ์
6. ข้อความใดมีความหมายบ่งเฉพาะ
 - ก. หมูบางตัวหอม
 - ข. ดอกไม้ช่อหนึ่ง
 - ค. บ้านหลัง โนน
 - ง. อีฐกีสี่หากอน
7. "นังกรหยกเล่มสอง" ข้อความนี้คำลักษณะนามปรากฏหน้าคำชนิดใด
 - ก. คำนิยมวิเศษณ์
 - ข. คำอนิยมวิเศษณ์
 - ค. คำลักษณะวิเศษณ์
 - ง. คำประมาณวิเศษณ์
8. คำลักษณะนามในข้อใดมาจากคำสามัญนาม
 - ก. ขนมหอหนึ่ง
 - ข. ช้างเชือกหนึ่ง
 - ค. อีฐกองหนึ่ง
 - ง. ผาพันหนึ่ง

9. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำสมุหนาม
- ขนมหลายหอ
 - ต้นไม้กอหนึ่ง
 - ดอกไม้หลายช่อ
 - นกฝูงหนึ่ง
10. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำสรรพนาม
- เธอมีลูก 2 คน
 - ภิกษุ 2 รูป
 - อาจารย์ 2 ท่าน
 - เทวดา 2 องค์
11. คำลักษณะนามข้อใดมาจากคำกริยา
- พลูหลายจีบ
 - ไฟดวงหนึ่ง
 - หนูตัวหนึ่งวิ่ง
 - แมวตัวเล็ก
12. ข้อใดมีคำลักษณะนามมาจากคำเลียนเสียงธรรมชาติ
- ฝนตกปรอย ๆ
 - เวลา 2 พูม
 - นาฬิกาตี 2 ครั้ง
 - เสียงปั้งปังปั้งปัง
13. "กา 2 ตัว, กา 2 ใบ" คำประเภทใดที่ช่วยให้ความเข้าใจคำนาม "กา" ว่าไม่ใช่สิ่งเดียวกัน
- คำนาม
 - คำบอกจำนวน
 - คำลักษณะนาม
 - ทั้ง ก. ข. และ ค.
14. คำลักษณะนามข้อใดแสดงขนาดที่ต่างกันของคำนาม
- ไผ่ลำหนึ่ง ไผ่กอหนึ่ง
 - ข้าวกำมือเดียว ข้าวหนึ่งพายมือ
 - ขลุ่ยเลาหนึ่ง ปี่เลาหนึ่ง
 - แตงโมลูกโต ส้มโอลูกใหญ่
15. คำลักษณะนามข้อใดมีปริมาณมากที่สุด
- ชาวกรุงหนึ่ง
 - ชาวถนนหนึ่ง
 - ชาวหาบหนึ่ง
 - ชาวกระสอบหนึ่ง
16. คำลักษณะนามมีประโยชน์อย่างไร
- ขยายคำนามให้ชัดเจนสมบูรณ์
 - ช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของคำพ้อง
 - แสดงภาพและปริมาณของคำนาม
 - ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.

เฉลยแบบทดสอบ หน่วยที่ 1

๑. ง. ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.
2. ก. ใช้ตามความนิยมของภาษา
3. ง. ระหว่างคำนามกับคำอเนกวิเศษณ์
4. ง. มีสี่ต้นหมอนใบ
5. ก. ระหว่างคำนามกับคำลักษณวิเศษณ์
6. ก. บานหลัง โขน
7. ง. คำประมาทวิเศษณ์
8. ข. ช้าง เชือกหนึ่ง
9. ง. นกฝูงหนึ่ง
10. ก. อาจารย์ 2 ท่าน
11. ก. พลุหลายจับ
12. ข. เวลา 2 ทุ่ม
13. ก. คำลักษณนาม
14. ก. ไหล่หนึ่ง ไม้กอล์ฟหนึ่ง
15. ข. ชาวคันหนึ่ง
16. ง. ทั้งข้อ ก. ข. และ ค.

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง

คำลักษณนาม

หน่วยที่ 2

ประเภทของคำลักษณนาม

คำแนะนำการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เรื่องคำลักษณนาม

หน่วยที่ 2 ประเภทของคำลักษณนาม

1. บทเรียนหน่วยที่ 2 ประเภทของคำลักษณนามนี้มี 20 กรอบ 81 คำตอบ ใช้เวลาเรียนประมาณ 60 นาที
2. บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นบทเรียนที่นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถ โดยไม่จำกัดเวลาในบทเรียน มีคำอธิบาย ตัวอย่าง แบบฝึกหัด คำถาม และคำตอบให้นักศึกษาตรวจด้วยตนเอง เป็นบทเรียนที่จะช่วยให้นักศึกษาฝึกนิสัยที่คิดด้วยตนเอง คือ ความมีวินัยและซื่อสัตย์ ความตั้งใจมั่นคง (สมาธิ) ในการเรียน เพราะถ้าหากมีความตั้งใจในการเรียนอย่างดีแล้ว จะไม่มีโอกาสทำแบบฝึกหัดผิดเลย จึงไม่จำเป็นต้องเปิดดูคำตอบก่อน ทั้งนี้เพราะถ้าหากเปิดดูคำตอบก่อนทำแบบฝึกหัดเสร็จก็จะทำให้ขาดความเข้าใจและความแม่นยำในบทเรียน จะมีผลทำให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังบทเรียนได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ก่อนเรียนบทเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำไม่ได้ไม่เป็นไรเพราะอาจจะเป็นสิ่งที่ยังไม่ได้เรียนมาก่อน
4. บทเรียนมีวิธีเรียนเช่นเดียวกับหน่วยที่ 1 คือให้นักศึกษาเริ่มเรียนหน้าละกรอบ (กรอบแรกคือกรอบที่ 28 ต่อจากหน่วยที่ 1) อ่านให้เข้าใจแล้วทำแบบฝึกหัด โดยเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบที่จัดไว้ให้ เสร็จแล้วพลิกหน้าต่อไป ตรวจสอบคำตอบของกรอบแรกซึ่งเฉลยไว้ทางซ้ายมือของกรอบถัดไป แล้วจึงเรียนบทเรียนในกรอบต่อไป ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงหน้าสุดท้ายแล้วจึงเปิดย้อนมาเรียนกรอบต่อไปในส่วนกลางของหน้าแรกใหม่
5. การตรวจคำตอบ ถ้าคำตอบของนักศึกษาไม่ตรงกับคำตอบที่ให้ไว้ ให้เขียนเครื่องหมายผิด (X) หน้าคำตอบที่ผิดในกระดาษคำตอบแล้วให้ย้อนกลับไปอ่านกรอบต้นนั้นใหม่ เขียนคำตอบที่ถูกต้องลงไปใต้คำตอบเดิม โดยไม่ต้องลบคำตอบเดิม
6. เมื่อเรียนจบบทเรียนหน่วยนี้แล้ว แสดงว่านักศึกษาเรียนเรื่องคำลักษณนามจบบทเรียนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้วพยายามทำให้ดีที่สุด การทำแบบทดสอบหลังบทเรียนจะทำให้ทราบว่านักศึกษาเข้าใจและได้รับความรู้จากการเรียนบทเรียนนี้เท่าใด

แบบทดสอบหน่วยที่ 2

คำสั่ง จงขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องตัวอักษรที่ท่านเลือกเพียงช่องเดียวในกระดาษคำตอบ
 หนึ่งข้อให้ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ห้ามขีดเขียนใด ๆ ในแบบทดสอบนี้

17. คำรากลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร
 แบ่งคำลักษณะนามออกเป็นกี่ประเภท
- ก. 4
 ข. 5
 ค. 6
 ง. 7
18. คำลักษณะนามบอกชนิดคือ
- ก. ลักษณะนามที่บอกประเภทของนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกวิธีประกอบของคำนาม
19. คำลักษณะนามว่า "ใบ" ใช้ได้กับคำนามคำใด
- ก. คำวิจารณ์
 ข. กระดาษ
 ค. ไม้ไผ่
 ง. สมุด
20. คำใดเป็นคำลักษณะนามบอกชนิด
- ก. พระองค์
 ข. ฉบับ
 ค. คำรับ
 ง. ทั้ง ก. ข. และ ค.
21. คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่คือ
- ก. ลักษณะนามที่บอกชนิดของคำนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม
22. ข้อใดใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่
- ก. ทราบ 3 กอง
 ข. พาย 3 เล่ม
 ค. สมุด 3 ตั้ง
 ง. กำเนิด 3 คน
23. ข้อใดใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่
- ก. พจนานุกรมหลายฉบับ
 ข. คณะรัฐบาลหลายชุด
 ค. ใบเบิกเงินหลายใบ
 ง. เครื่องบินหลายลำ
24. คำลักษณะนามบอกสำนวนคือ
- ก. คำลักษณะนามที่บอกชนิดของนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม

แบบทดสอบหน่วยที่ 2 หน้า 2

25. ข้อใดมีลักษณะนามบอกสัญฐาน
- พรรคการเมือง 3 พรรค
 - ลิเก 2 โรง
 - กอไฟ 3 กอ
 - ฝนสามฤดู
26. ข้อใดมีคำลักษณนามบอกสัญฐาน
- ไฟกองใหญ่
 - ลิเกคณะสมศักดิ์สิทธิ์
 - ดาวหางดวงใหม่
 - ธรรมเนียมแบบไทย
27. ข้อใดมีลักษณะนามบอกสัญฐาน
- พรมผืนหนึ่ง
 - ผักบุ้งกำหนึ่ง
 - ส่วนแห่งหนึ่ง
 - เสื้อตัวหนึ่ง
28. ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราคือ
- ลักษณะนามสำหรับบอกจำนวนนับของนาม
 - ลักษณะนามที่ใช้บอกมาตราต่างๆของคำนาม
 - ลักษณะนามที่บ่งถึงการวัดและการนับสิ่งต่างๆ
 - ถูกทั้งข้อ ก. ข. และ ค.
29. ข้อใดที่มีคำลักษณนามบอกจำนวนและมาตรา
- เรือมาดลำยาว
 - ข้าวเปลือกถังหนึ่ง
 - มีเตงโมลูกโต ๆ
 - โรงหนังหลายโรง
30. คำลักษณนามบอกอาการมาจากคำประเภทใด
- คำนาม
 - คำกริยา
 - คำวิเศษณ์
 - คำอุทาน
31. ข้อใดอธิบายความหมายของลักษณนาม"กำ" ถูก
- สิ่งของที่ผู้กรวมกันไว้อย่างแน่นหนา
 - สิ่งที่เป็นเส้นยาว เอามาทำเป็นวงได้
 - สิ่งของที่ผู้กรวมกันไว้พลัดไถ่ในมือได้
 - สิ่งของที่ถูกห่อหุ้มไว้ด้วยสิ่งอื่น
32. คำนามข้อใดที่ใช้ลักษณนามซ้ำชื่อได้
- กำแพง กระทรวง ตะแถม สำนวน
 - กางเกง กระสุน กระชาย กำไล
 - ทหาร ตำรวจ ผู้ร้าย ผู้ดี
 - เพชร พลอย ทับทิม เพทาย

กระดาษเขียนตอบ

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....สถานศึกษา.....

ก. แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน

หน่วยที่ 2

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
17.	()	()	()	()
18.	()	()	()	()
19.	()	()	()	()
20.	()	()	()	()
21.	()	()	()	()
22.	()	()	()	()
23.	()	()	()	()
24.	()	()	()	()

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
25.	()	()	()	()
26.	()	()	()	()
27.	()	()	()	()
28.	()	()	()	()
29.	()	()	()	()
30.	()	()	()	()
31.	()	()	()	()
25.	()	()	()	()

ข. แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
17.	()	()	()	()
18.	()	()	()	()
19.	()	()	()	()
20.	()	()	()	()
21.	()	()	()	()
22.	()	()	()	()
23.	()	()	()	()
24.	()	()	()	()

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
25.	()	()	()	()
26.	()	()	()	()
27.	()	()	()	()
28.	()	()	()	()
29.	()	()	()	()
30.	()	()	()	()
31.	()	()	()	()
32.	()	()	()	()

คำเฉลยแบบทดสอบบทเรียนแบบโปรแกรมหน่วยที่ 2

17. ด. 6
18. ฉ. ลักษณะนามที่บอกประเภทของคำนาม
19. ข. กระจาย
20. ง. พง ก. ข. และ ค.
21. ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม
22. ก. ทราบ 3 กอง
23. ข. คณะรัฐบาลหลายชุด
24. ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
25. ค. กอไฟ 3 กอ
26. ค. ดาวหางดวงใหม่
27. ก. พรหมผดหนึ่ง
28. ค. ลักษณะนามที่บ่งถึงการวัดและการนับสิ่งต่าง ๆ
29. ข. ชาวแปดร้อยหนึ่ง
30. ข. คำกริยา
31. ค. สิ่งของที่ผู้กรวมกันไว้พอดีในมือได้
32. ก. กำแพง กระถาง ตะแนน สำนวน

กระดาษคำตอบ

สำหรับแบบฝึกหัดในบทเรียน หน่วยที่ 2

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....สถานศึกษา.....

กรอบท

กรอบท

- 28. _____
- 29. 1. พอกรว _____ นน, 2. ลูกคาหลาย _____
3. ปีศาจ 2 _____
- 30. หนังสือเล่มหนึ่งชื่อความวโรตชนิดนี้จะเป็น
กัในสถานแห่งนี้แทน ซึ่งยาวนานเดียวที่
สามารถรักษาให้หายได้
- 31. 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
- 32. 1. _____ 2. _____
- 33. _____ 1. ปลาวายนำมาเป็นโคลง
_____ 2. ศาสนาพุทธมี 2 นิกาย
- 34. 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
_____ 5. _____ 6. _____
_____ 7. _____ 8. _____
- 35. 1. _____ 2. _____ 3. _____
- 36. 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
- 37. 1. ก พ 2. ก พ
3. ก พ 4. ก พ

- 38. _____ 1, _____ 2, _____ 3, _____ 4,
_____ 5, _____ 6, _____ 7, _____ 8
- 39. ใช่ หรือ ไม่ใช่
- 40. ก. ที่เป็นมาตรา
ข. ที่ไม่เป็นมาตรา
- 41. ก. 1. _____ 2. _____ 3. _____
4. _____ 5. _____
ข. 6. 7. 8. 9.
- ก. 1. _____
2. _____
- 42. 1. _____ 2. _____ 3. _____
- 43. 1. _____ 2. _____ 3. _____
- 44. ก. 1. หนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ, 2. ขนเงิน 5 จั
3. ผ้าไหม ๆ 5 พับ, 4. หอหมก 2 หอ,
5. กลวยไม้หลายขอ, 6. ลาด 3-4 ชด
ข. _____ 7, _____ 8, _____ 9, _____ 10.
- 45. _____ 1, _____ 2, _____ 3, _____ 4.
- 46. _____
- 47. ไม่มีแบบฝึกหัด

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องคำลักษณะนาม

หน่วยที่ 2

ประเภทของคำลักษณะนาม

ก. 28 นักศึกษาได้เรียนเรื่องตำแหน่งหน้าที่และความสำคัญของคำลักษณะนามไปแล้วในหน่วยที่ 1 ต่อไปนี้จะได้เรียนเรื่องประเภทของคำลักษณะนาม หวังว่านักศึกษาคงตั้งใจเรียนและทำแบบฝึกหัดได้ดีเช่นเดียวกับหน่วยที่ 1

หนังสือหลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร ได้แบ่งคำลักษณะนามไว้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. คำลักษณะนามบอกชนิด	2. คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่
3. คำลักษณะนามบอกสัณฐาน	4. คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา
5. คำลักษณะนามบอกอาการ	6. คำลักษณะนามซ้ำชื่อ

จงเติมคำตอบลงในช่องว่าง

คำลักษณะนามทั้งหมดมี _____ ประเภท

เฉลย ก. 37

- 1. ก (พ)
- 2. ก (พ)
- 3. ก (พ)
- 4. ก (พ)

ก. 38 แบบฝึกหัดทบทวนเรื่องคำลักษณะนามบอกสัณฐาน

จงจับคู่คำนามกับคำลักษณะนามต่อไปนี้ให้ถูกต้องตรงกัน โดยเลือกคำที่อยู่ในช่องทางขวามือมาเติมหน้าตัวเลขหมายเลขในช่องทางซ้ายมือ เช่น ก 1., ข 2. เป็นต้น

_____ 1. กววย	_____ 2. ออย	ก. ฟอง	ข. วง
_____ 3. ไช้เบ็ด	_____ 4. รวงขาว	ค. รวง	ง. หวี
_____ 5. ที่กิน	_____ 6. ฉัตร	จ. ลำ	ฉ. ก้น
_____ 7. ตะเกียง	_____ 8. แหวน	ช. ควาง	ซ. ฟัน

เฉลย ก. 28
6 ประเภท

ก. 29 1. คำลักษณะนามบอกชนิด ใช้บอกชนิดหรือประเภทของคำนามต่าง ๆ มีผู้
รวบรวมไว้โดยประมาณ 25 คำ

1.1 ลักษณะนามสำหรับมนุษย์ เช่น ตำรวจ 3 คน, แมงกานีส 2
เจ้าฟ้า 2 พระองค์, ลูกหนี้รายใหม่ (คำว่ารายนี้ใช้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ใดคย เช่น
อุบัติเหตุรายหนึ่ง), ภูเขาส้ม 2 รูป

1.2 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น คำว่า เชือก คำ คน
เป็นต้น คำว่า เชือก ใช้กับช้างบ้าน ถ้าเป็นช้างหลวงใช้ลักษณะนามซ้ำชื่อว่า ช้าง 2 ช้าง
คำว่า ตัว ใช้สำหรับสัตว์ต่าง ๆ เพอร์นเจอร์ ตุ๊กตา เช่น แมว ตัวหนึ่ง, โต๊ะ ตัวหนึ่ง
คำว่า คน ใช้สำหรับมนุษย์ในเทศน์ นิยาย เช่น กุศ ฝี่ ปี่สาจ ฤษี ยักษ์ เป็นต้น

จงเลือกคำลักษณะนามจากตัวอย่างในกรอบนี้เติมลงในช่องว่างตามความเหมาะสม

1. พอกรวี _____ นน, 2. ลูกตาหลาย _____, 3. ปี่สาจ 2 _____

เฉลย ก. 38

1. ง หวี

2. จ ลำ

3. ก ฟอง

4. ค รวง

5. ช ผืน

6. ฉ คัน

7. ซ ควาง

8. ข วง

ก. 39 4. ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา เป็นคำลักษณะนามสำหรับใช้ระบุถึงเรื่อง
การวัดและการนับ มี 2 ชนิดย่อย คือ

4.1 ประเภทที่เป็นมาตราการวัด ซึ่งมีจำนวนแน่นอนตามมาตราการวัด
นั้น ๆ เช่น ผา 1 ลูก มี 20 ฟัน กระดาษ 1 รูป มี 480 แผ่น สิ่งของ 1 โหล มี
12 ชิ้น และพวกมาตราเงินและมาตราการชั่ง ตวง วัด ชนิดต่าง ๆ เช่นมาตราเมตริก
มาตราบอกกำหนดเวลาเป็น วัน เดือน ปี นาที ชั่วโมง เป็นต้น

4.2 ประเภทที่ไม่เป็นมาตรา มีจำนวนไม่แน่นอน ใช้เรียกตามสิ่งบรรจุ
หรือสิ่งของนั้น ๆ เช่น ขนม 2 กระทง, หมากฮอส 2 กระดาน, น้ำปลา 2 ไห, เหล้า
2 ขวด

คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรามีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทคือ ที่เป็นมาตรา
และประเภทไม่เป็นมาตรา ใช้ หรือ ไม่ใช่ (ขีดเส้นใต้คำที่ถูกต้องในกระดาศำตอบ)

เฉลย ก. 29

ก. 30 คำลักษณะนามบอกชนิด (ต่อ)

1. คน

1.3 คำลักษณะนามสำหรับขอเขียน เช่น คำว่า ฉบับ บท เล่ม เรื่อง

2. ราย, คน

ตอน ใช้สำหรับขอเขียนหรือสิ่งพิมพ์ บทบัญญัติต่าง ๆ เช่น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ , กลอน

3. คน

บทหนึ่ง, หนังสือเล่มเก่า, หนังสือเรื่องใหม่1.4 คำลักษณะนามบอกชนิดของ พืช ยา โรค อาหาร คือ ชนิด ขนานตำรับ ประเภท เช่น พืชชนิดหนึ่ง, ยาชนิดนี้, กับข้าวตำรับนี้, สมุนไพรประเภทหนึ่ง1.5 คำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งของ เช่น คำว่า สิ่ง อัน อย่าง ใช้กับสิ่งของต่าง ๆ และคำว่า แห่ง ใช้กับสถานที่ เช่น มีของบางอย่างวางอยู่หลายอันวางอยู่ในศาลเจ้าแห่งจงขีดเส้นใต้คำลักษณะนามบอกชนิดทุกคำจากข้อความต่อไปนี้"หนังสือเล่มนี้ขอความว่า โรคชนิดนี้จะเป็นกันในสถานที่แห่งนี้เท่านั้น ซึ่งมียาขนานเดียวที่สามารถรักษาให้หายได้"

เฉลย ก. 39

ก. 40 ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา (ต่อ)ใช่4.1 คำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราประเภทมีจำนวนแน่นอน คือคำใด ๆก็ตามที่เป็นคำบอกมาตราชนิดต่าง ๆ เช่น มาตรา ซึ่ง ดวง วัด จัดอยู่ในประเภทหนึ่งสี่4.2 ประเภทที่ไม่เป็นมาตรา มีจำนวนไม่แน่นอน มักใช้ระบุจำนวนโดยใช้ร่วมกับคำบอกจำนวนนี้ เช่น คำว่า ครั้ง ใช้สำหรับเรียกการกระทำต่าง ๆ เป็นครั้งคราว เช่น การประชุม โอกาส การปฏิบัติ รัฐประหาร คำว่า คู่ ใช้สำหรับของที่มีคู่ละ 2 เช่น แจกัน ต่างหู ซอสาม รองเท้าว บ่าวสาว ถ้าของที่เห็นคู่นี้จะเรียกเพียงส่วนเดียว ใช้ลักษณะนามว่า ข้าง ยกเว้นแจกัน ใช้ว่า ใบ บ่าวสาว ใช้ว่า คนส่วนคำว่าคำไลข้างหนึ่ง สมัยก่อนใช้ว่า คำไล ของหนึ่งลิตร ทะนาน ถัง ตัน เป็นคำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราประเภทใดก. ที่เป็นมาตราข. ที่ไม่เป็นมาตรา (ขีดเส้นใต้ข้อที่ถูก)

เฉลย ก. 30

เลข

ชนิด

แห่ง

ขนาน

ก. 31 คำลักษณะนามบอกชนิด(ต่อ)

1.6 คำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะเป็นแผ่น คือคำว่า ใบ ใช้กับ
 ภาชนะต่าง ๆ และยังมีใช้กับผลไม้ได้อีกด้วย เช่น ถาด 2 ใบ, กระบุง 3 ใบ, กองใบ
 ใหญ่, แดงโมใบนี้, โฉนดใบนั้น, ตัวหนังสือหนึ่ง

คำลักษณะนามนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีคำที่ใช้กับคำนามได้เป็นจำนวน
 น้อย เช่น ปืนโต 2 แถว, กระสุน 6 นัด, รูปภาพรูปหนึ่ง, ข้าวหลายกระแฉ่,
 นาฬิกาบางเรือน, อูบายิวีหนึ่ง, บ้านแบบโบราณ

จงเลือกคำลักษณะนามจากตัวอย่างในกรอบนี้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

1. เถาวัลย์ _____ นัยาวจ้ง	2. เลขซ้อนทำได้ 2 _____
3. ประเพณีมีหลาย _____ ด้วยกัน	4. ฉมัทพ์ทั้งนาฬิกาโรโตและไซโกอย่างละ 1 _____

เฉลย ก. 40

ก. เป็น

มาตรา

ก. 41 แบบฝึกสำหรับเรื่องคำลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา

ก. เลือกอักษรหน้าคำลักษณะนามที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่างข้างล่าง

ก. ถาด, ข. ถุง, ค. ทะนาน, ง. นาฬิกา, จ. ไม้

1. ถั่วเขียว 2 _____,	2. ระยะทาง 5 _____,	3. เคยเวลา มา 4 _____
4. น้ำตาลทราย 2 _____,	5. ขนมหม้อแกง 2 _____	

ข. จงวงกลมเลขหน้าข้อที่ไม่ใช่คำลักษณะนามบอกมาตรา

6. ดอกไม้ 3 โหล, 7. ดอกไม้ 3 ดอก, 8. ข้าว 2 กระบุง, 9. ข้าว 2 ชนิด

ค. จากข้อ ก. ถึงข้อ ฉ. ให้แยกข้อใดบ้างคือ

1. คำลักษณะนามที่เป็นมาตรามีจำนวนแน่นอน (ใส่แต่อักษรหน้าข้อ) _____

2. คำลักษณะนามที่ไม่เป็นมาตรา (ใส่แต่อักษรหน้าข้อ) _____

ก. ข้าวหม้อแกงหม้อ ข. มะม่วง 2 กระจาก ค. ที่ดิน 5 ไร่

ง. ผาครึ่งเมตร จ. ซีส 2 ขวด ฉ. ส่วน 2 ชนิด

เฉลย ก. 31

- 1. เด่า
- 2. วิธ, แบบ, อย่าง
- 3. แบบ, อย่าง
- 4. เรือน

ก. 32 2. คำลักษณนามบอกหมวดหมู่ คือคำที่ใช้ประกอบนามเพื่อบอกให้ทราบถึงการรวมอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่ของคำนาม คำลักษณนามประเภทนี้มีประมาณ 20 คำ เช่น

2.1 กลุ่ม คณะ พวก เหล่า พรรค วง หมู่ ชุค ใช้ประกอบนามประเภทบุคคลที่รวมอยู่ด้วยกันเพื่อกระทำกิจการงานบางอย่าง เช่น กรรมกรกลุ่มหนึ่ง เสนอขอเรียกร้องต่อคณะกรรมการแรงงานชุดใหม่, ต่อนิยมพรรคการเมืองใหญ่ ๆ อยู่ 2 - 3 พรรค, เด็กใหญ่หนึ่งกำลังลอมวงเตะตะกรออยู่ 2 วง. นอกจากนั้นคำว่า ชุด ยังใช้เป็นลักษณนามของสิ่งที่เข้าชุดกันและมีอยู่ครบ เช่น ชุดรับแขก, เครื่องถ้วยชาม, โต๊ะหมู่บูชา เป็นต้น

จงเติมคำลักษณนามบอกหมวดหมู่ที่เหมาะสมลงในช่องว่างของแต่ละข้อต่อไปนี้

1. พื้นปloom _____ นราตาแพงมาก 2. พรรคการเมืองมีหลาย _____

เฉลย ก. 41

- ก. 1. ก
- 2. จ
- 3. ง
- 4. ข
- 5. ก
- ข. ⑦
- ⑨
- ก.
- 1. ก,ง
- 2. ก,ข,
- จ,ฉ

ก. 42 5. คำลักษณนามบอกอาการ เป็นคำลักษณนามที่มาจากคำกริยาบางคำ บอกถึงลักษณะอาการและวิธีประกอบรูปของคำนามต่าง ๆ คำลักษณนามประเภทนี้เท่าที่ผู้รวบรวมไว้มีเพียง 10 คำ แตกมที่ใช้ไม่จำกัด คือคำว่า กำ ขด จับ จับ พับ ม้วน มัด มวน ห่อ ตัง เช่น

กำ ใช้กับสิ่งของที่นำมาผูกรวมกันไว้ มีขนาดเล็กพอจะถือได้ด้วยมือข้างเดียว เช่น ดอกไม 2 กำ, วุ้นเส้นกำหนึ่ง เป็นต้น

จับ ใช้กับพหูพจน์พันด้วยสำลี หรือการจับจับทำให้เป็นกลีบ เช่น พดู 2 จับ กระโปรงนมหลายจับ เป็นต้น

ขด ใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นเส้นยาว อ่อน นำมาขดให้เป็นวง เช่น เส้นลวด เชือก สายไฟฟ้า เป็นต้น

มัด ใช้เรียกสิ่งของที่ผูกเข้าด้วยกันด้วยเครื่องผูกต่าง ๆ อย่างแน่นหนา โดยปกติมักจะมีขนาดใหญ่กว่า กำ เช่น ฟืน ไม้ ยกเว้นสิ่งของจำพวกขนม ไม้ จำกัดขนาดว่าจะต้องใหญ่กว่า กำ เช่น ข้าวต้ม 2 มัด เป็นต้น

จงเลือกลักษณนามบอกอาการจากตัวอย่างในกรอบนี้เติมลงในช่องว่างที่เหมาะสม

1. ซื้อคำลิ่ง 2 _____, 2. มีเชือกอยู่ 2 _____, 3. มีฟืน 2 - 3 _____

เฉลย ก. 32

1. ฟุค
2. พรรค

ก. 33 คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่(ต่อ)

2.2 ครอก ฟุ้ง ไชลง ใช้กับสัตว์ที่อยู่รวมกันจำนวนมาก ถือ คำว่า ครอก ใช้สำหรับลูกสุนัขและแมว เช่น ลูกแมวครอกน้อยอยู่ 4 ตัว, นกฟุ้งหนึ่งบินมา, ช่างไชลงนั้นไปแล้ว

2.3 พระธรรมชั้น นิกาย ใช้ในเรื่องศาสนา พระธรรมชั้นหมายถึง หมวดของพระธรรม ในพระกัมภีร์ไตรปิฎก

2.4 กับ ผูก ใช้กับหนังสือโบราณ กับ หมายถึงใบลานที่ตัดไว้จารตัวหนังสือ กับหนังสือประมาณ 800 ใบ ส่วน ผูก หมายถึงหนังสือโบราณร้อยผูกพร้อมกันไว้ด้วยเส้นไหม ผูกหนึ่งมี 24 ใบ

2.5 ทับ ใช้เป็นลักษณะนามของสิ่งที่ทำให้เรียงกันอยู่เป็นแถวติด ๆ กัน เช่น จาก(ที่ไชมุงหลังคา) พลุ ลูกบิ๋น ปลาย่าง

2.6 สำรับ ใช้กับสิ่งของประเภทเดียวกัน อยู่ด้วยกันเป็นชุด เช่น ไฟ อาหาร งัดเครื่องหมาย ถูก (✓) หมายถึงใช้คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่ถูกต้อง และ งัดเครื่องหมายผิด (X) หมายถึงความที่ใช้คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่ไม่ถูกต้อง

- _____ 1. ปลาวายนำมาเป็นไชลง _____ 2. ศาสนาพุทธมี 2 นิกาย

เฉลย ก. 42

1. กำ
2. ขด
3. มัด

ก. 43 คำลักษณะนามบอกอาการ(ต่อ)

มาน ใช้สำหรับสิ่งทีประกอบให้เป็นรูปกลมยาวและเล็ก ทำจากสิ่งทีมีความอ่อน และต้อง ค่อย ๆ ทำด้วยความประณีต เช่น บุหรี่

ม้วน ทำวิธีเดียวกับ มาน แต่ทำใหม่ขนาดใหญ่และไม่ต้องใช้ความประณีตนัก เช่น กระจახ ผา ยาสูบ

ห่อ ใช้สำหรับสิ่งของทีห่อหุ้มไว้ด้วยสิ่งอื่นที่เป็นแผ่นอ่อน เช่น ขนม รูปเทียน ไปรษณียภัณฑ์

คั้ง ใช้สำหรับสิ่งของทีนำมาวางซ้อนกันไว้เป็นชั้น ๆ เช่น สมุด กระจახ หนังสือ

จงเลือกคำลักษณะนามบอกอาการจากตัวอย่างในกรอบนี้เติมลงในช่องว่าง

1. ขนมหลาย _____ 2. กระจახหลาย _____ 3. หนังสือ _____ หนึ่ง

เฉลย ก. 33

 1. 2.ก. 34 แบบฝึกหัดทบทวนเรื่องคำลักษณะนามบอกชนิดและบอกหมวดหมู่

ก. จงเติมคำลักษณะนามที่เหมาะสมลงในช่องว่างของแต่ละข้อ

1. โสมก หนึ่ง กำลังประกาศรายการอยู่ 2. กระทิก ใน ใหญ่3. นางผู้สีกี่ได้รับพร 10 จาก พระอินทร์ 4. มีไฟอยู่ 2 ใน

ข. จงจัดเครื่องหมายถูก (✓) หมายข้อที่ถูก และขีดเครื่องหมายผิด (X) หมายข้อที่ผิด

5. สมุด เชือก เล่มใหม่6. ผ่า ขึ้น ใหญ่7. เกวียน เล่ม เก่ง8. พื้น ยคน นี้ ใจดีมาก

เฉลย ก. 43

1. หอ

2. มวน, ตัง

หอ

3. ตัง

ก. 44 แบบฝึกหัดทบทวนเรื่องคำลักษณะนามบอกอาการก. จงพิจารณาคำลักษณะนามในข้อความต่อไปนี้แล้ว ขีดเส้นใต้ คำลักษณะนามบอกอาการ ทุกคำ ในกระดาษคำตอบ

1. หนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ, 2. ขนมัน 5 จับ, 3. ผ้าใหม่ ๆ 5 พับ

4. หอหมก 2 หอ, 5. กลายไม้หลายข้อ 6. ลวด 3 - 4 ขด

ข. จงจับคู่คำลักษณะนามกับคำอธิบายที่ถูกพ้องตรงกัน โดยเขียนตัวอักษรหน้าคำอธิบาย

ทางขวามือลงหน้าตัวเลขของคำที่อยู่ในซ้ายมือ

 7. มัด

ก. สิ่งที่ถูกหุ้มไว้ด้วยสิ่งอื่น

 8. หอ

ข. สิ่งท้าวางซ้อนกันเป็นชั้น

 9. ขด

ค. สิ่งที่เป็นเส้นยาวเอามาทำให้เป็นวง

 10. กำ

ง. สิ่งของที่ผูกรวมกันไว้อย่างแน่นหนา

จ. สิ่งของที่ผูกรวมกันไว้มีขนาดพอดีถักด้วยมือได้

เฉลย ก. 34

- ก. 1. คน
- 2. ใบ
- 3. प्रकार
- 4. สำหรับ

ข.

- ✓ 5.
- ✓ 6.
- ✓ 7.
- ✗ 8.

ก. 35 3. คำลักษณนามบอกสถานะ ใช้ประกอบนามเพื่อบ่งรูปร่าง ทรวดทรง ลักษณะ และสีฐานให้ชัดเจน ดังนั้นคำลักษณนามประเภทนี้มีจำนวนมากตามลักษณะรูปร่างของสิ่งต่าง ๆ เช่น ก้อน ใช้กับก้อนหิน ดิน กรวด กาน สับ ขะหมี่ ก็ได้ แล้วแต่รูปร่างของสิ่งนั้น ๆ กระจอก ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะกลางขาว ป่องไม่ไฟ(ขาวหลาม) ปิ่น ไฟฉาย กลอง ใช้บ่งลักษณะสิ่งสี่เหลี่ยมกลาง ใช้บรรจุสิ่งต่าง ๆ

จงใช้คำลักษณนามที่เหมาะสมจากกรอบนี้เติมในช่องว่างของแต่ละข้อ

1. มีอิฐ 3 _____ 2. มีลูกเกด _____ หง 3. มีข้าวหลาม 3 _____

เฉลย ก. 44

- 2. จับ
- 3. พับ
- 4. ห่อ
- 6. ขุด
- 7. ง
- 8. ก
- 9. ค
- 10. ข

ก. 45 6. คำลักษณนามซ้ำชื่อ คือคำลักษณนามที่เป็นคำเดียวกับคำนามที่มาข้างหน้า เช่น เกาะ 2 เกาะ, ชืด 2 ชืด, ประเทศ 3 ประเทศ คำลักษณนามประเภทนี้ใช้สำหรับคำนามต่าง ๆ ที่ไม่มีลักษณนามเฉพาะดัง 5 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว ลักษณะนามประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด ยกตัวอย่างพอประมาณดังนี้ แกน กำแพง กองทัพ กระตู่ กระทรวง ชืด ขา เข่ง แขน แก้ว แตร ภูเขา ตะแถม กรอบครัว กาย แจงา ใจ จุด จิ้งหะ ฉาก คาน ภาษา บริษัท ธรรมาสัน นามสกุล ศาสนา สนาม หน่วยเสียง ฤดู เป็นต้น

ในแต่ละข้อต่อไปนี้ให้เลือกเอาตัวอักษรที่อยู่หน้าคำนามที่ใช้ลักษณนามซ้ำชื่อได้ มาเขียนในที่ว่างหน้าข้อนี้ ๆ (แต่ละข้อจะมีคำตอบ หนึ่งข้อเพียงคำตอบเดียว)

- _____ 1. ก. ผู้พิพากษา ข. พหาร ค. ตำรวจ ง. ประเทศ
- _____ 2. ก. กางเกง ข. กระสุน ค. กระทรวง ง. กระชาย
- _____ 3. ก. พลับพลา ข. ปฏิทิน ค. ธรรมเนียน ง. ธรรมาสัน
- _____ 4. ก. อิฐ ข. ชุ่ม ค. แหวน ง. อ่าง

เฉลย ก. 35

- 1. กอน
- 2. กลอง
- 3. กระบอก

ก. 36 คำลักษณะนามบอกสำนวน(ต่อ)

คำว่า ทอง ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะกลมตามธรรมชาติ เช่น ทวง เกลั่น และก็ยังใช้กับอากร และไปรษณียากร คือ แสตมป์และอากรแสตมป์ คำว่า ผล ลูก ใช้เป็นลักษณะนามของผลไม้ต่าง ๆ ในภาษาพูดทั่ว ๆ ไปนิยมใช้คำว่า ลูก และคำว่า ลูก ก็ยังสามารถใช้กับสิ่งอื่น ๆ ที่มีใช้ผลไม้ได้อีกด้วย เช่น ลูกกระเบิด ลูกเต๋า ลูกตุ้ม ลูกแก้ว เป็นต้น คำว่า เม็ด ใช้กับเม็ดในของผลไม้ พืช ผัก ต่าง ๆ เช่น มะยม พริกไทย และก็ยังใช้กับสิ่งทีกลมเล็ก เช่น ลูกกวาด เพชรพลอย ไฟ ตลอดจน ผดผื่นคัน ต่าง ๆ นอกจากนี้ก็ยัง มีคำลักษณะนามบอกสำนวนอื่น ๆ อีก เช่น คำว่า กอ ก้น

จงเลือกคำลักษณะนามบอกสำนวนจากตัวอย่างในกรอบที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่างของแต่ละข้อต่อไปนี้

- 1. มีบัว _____ หนึ่งขนนงามอยู่กลางบ่อ
- 2. มีคนถือร่ม 2 _____ ลงมาจากแท็กซี่
- 3. ในจักรวาลมีดาวฤกษ์หลาย _____
- 4. เสือนมกระดุม 5 _____

เฉลย ก. 45

- 1. ก
- 2. ก
- 3. ง
- 4. ข

ก. 46 จงเลือกคำลักษณะนามต่อไปนี้ว่าคำใดใช้คำลักษณะนามซ้ำชื่อไม่ได้ เขียนแทนหมายเลขหน้าคำนามนั้น ๆ ในกระดาษคำตอบ

1. จังหวัด	2. จังหวัด	3. ปิ่น	4. ชุมนุ่ม
5. บริษัท	6. ช่ายคา	7. ศาสนา	8. สำนวน
9. รถ	10. ตู้	11. สระ	12. งา

เฉลย ก. 36

1. กอ
2. คั้น
3. ควาง
4. เม็ด

ก. 37 คำลักษณะนามบอกสถานะ (ต่อ) คำลักษณะนามที่ทำให้เห็นภาพของคำนามที่มันประกอบ ถ้าไม่ใ้ใจก็ให้อยู่ในคำลักษณะนามประเภทอื่นแล้ว ย่อมถือได้ว่าเป็นลักษณะนามบอกสถานะ เช่น ชี คอก เพง ผืน ลำ วัง เส้น สาย หลัง ปั้น ปีก บาน ปาก (คำนี้นอกจากจะหมายถึงอวัยวะสำหรับกินและพูดแล้ว ยังใช้กับเครื่องจับสัตว์ที่มีปากกว้าง เช่น แห อวน โพงพาง ควย) นอกจากนั้นแล้วยังมีคำว่า แเพ พุ่ม พวง หวี หลอด แอ่ง รวง รอย ฯลฯ

ต่อไปนี้ขอใ้ใช้คำลักษณะนามใ้ถูกต้องจงวงกลมรอบ ก และจงวงกลมรอบ ผ ถ้าใ้คำลักษณะนามใ้ไม่ถูกต้อง

1. เปิดหน้าต่างสัก 2 <u>แผ่น</u>	2. โปสท์ <u>หลัง</u> ใหม่
3. ผ่า <u>หมื่น</u> ใหญ่	4. มี <u>สาเก</u> อยู่ 2 <u>ลูก</u>

เฉลย ก. 46

- 6
- 9
- 12

ก. 47 บทสรุป จะเห็นได้ว่าในบรรดาคำลักษณะนามทั้ง 6 ประเภทที่กล่าวมาแล้วนี้ มีวิธีใ้แตกต่างกันไปหลายประการ คือ

1. คำลักษณะนามบางคำใ้ใ้กับจำนวนมากคำ เช่น ถัว 2 กำ, ดอกไม้ 3 กำ, วุ้นเส้นกำหนึ่งเป็นต้น
2. คำลักษณะนามบางคำใ้ใ้กับคำนามใ้ใ้คำ เช่น บุหรี่ (ซอง), พลุ (จับ), ขนมจีน (จับ)
3. คำนามบางคำใ้คำลักษณะนามใ้หลายประเภท เช่น ดอกไม้ 2 กำ, ดอกไม้ 3 หอย ดอกไม้ 2 ห่อ, ดอกไม้ 2 ดอก, ดอกไม้ 2 โหล เป็นต้น

การใ้คำลักษณะนามก็เพื่อสื่อความหมายใ้ชัดเจนและเข้าใจตรงกันได้ นับว่าเป็นลักษณะสำคัญของภาษาในตระกูลภาษาคำโดด คนไทยควรจะภูมิใจในลักษณะเฉพาะประการนี้ของภาษาไทย และพยายามใ้คำลักษณะนามใ้ถูกต้อง เพื่อเป็นการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมต่อไป นักศึกษาใ้ใ้เรียนบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่องคำลักษณะนามหน่วยที่ 2 ประเภทของคำลักษณะนาม จบแล้ว โปรดทบทวนใ้ใ้แล้วจึงคอยตั้งใจทำแบบทดสอบหลังบทเรียน

ขอใ้ทุกคนใ้ใ้

เฉลย

แบบฝึกหัดทบทวน หน่วยที่ 2

กรอบที่

28. 6 ประเภท
29. 1. พอดรวี กน นษ, 2. ลูกคาหลาย ราย
(กน)
3. ปีศาจ 2 ตน
30. หนังสือเล่มหนึ่งข้อความว่าโรคชนิดนี้มักจะเป็น
กันเณสถานที่แห้งแฉะชื้นมีอายุนานเคียวที่
สามารถรักษาให้หายได้
31. 1. เคา 2. วิถี, แมบ, อย่าง
3. แมบ 4. เรือน
32. 1. ชูด 2. พรรด
33. 1. ปลาวายนำมาเป็นโคลง
 2. ตำสนาพุทธมี 2 นิภาย
34. 1. คน 2. ใบ 3. ประการ 4. สำรับ
 5, 6, 7, 8.
35. 1. กอน 2. กลอง 3. กระบอก
36. 1. กอ, 2. กั้น, 3. ทวง, 4. เม็ด
37. 1. ก 2. พ
3. พ 4. พ

กรอบที่

38. จ 1, จ 2, ก 3, ค 4, ช 5,
ฉ 6, ช 7, ช 8.
39. ใช่ หรือ ไม่ใช่
40. ก. ที่เป็นมาตรา
ข. ที่ไม่เป็นมาตรา
41. 1. ก, 2. จ, 3. ง, 4. ข, 5. ก
ข. 6. 7. 8. 9.
- ก. 1. ก, ง
2. ก, ข, จ, ฉ
42. 1. กำ, 2. ชค, 3. มัด
43. 1. หอ, 2. ม้วน, ตัง, หอ, 3. ตัง
44. ก. 1. หนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ, 2. ขนเงิน 5 จับ
3. ผ้าไหมๆ 5 พับ 4. หอหมก 2 หอ
5. กลวยไมหลายชอ 6. ลวด 3-4 ชก
ข. ง 7, ก 8, ก 9, ข 10.
45. ง 1, ก 2, ง 3, ข 4.
46. 6, 9, 12.
47. ไม่มีแบบฝึกหัด

แบบทดสอบหมายเลขที่ 2

คำสั่ง จงขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องตัวอักษรที่หาเลือกเพียงช่องเดียวในกระดาษคำตอบ
 ที่จัดให้ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว ห้ามขีดเขียนใด ๆ ในแบบทดสอบนี้

17. คำราชาภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร
 แขนงคำลักษณะนามออกเป็นกี่ประเภท
- ก. 4
 ข. 5
 ค. 6
 ง. 7
18. คำลักษณะนามบอกชนิดคือ
- ก. ลักษณะนามที่ขอคประเภทของนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกวิธีประกอบของคำนาม
19. คำลักษณะนามว่า "ใบ" ใช้ได้กับคำนามคำใด
- ก. คำวิจารณ์
 ข. กระจาด
 ค. ไม้ไผ่
 ง. ส้ม
20. คำใดเป็นคำลักษณะนามบอกชนิด
- ก. พระองค์
 ข. ผนัง
 ค. ตำรับ
 ง. ทั้ง ก. ข. และ ค.
21. คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่คือ
- ก. ลักษณะนามที่บอกชนิดของคำนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม
22. ข้อใดใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่
- ก. ทราญ 3 กอง
 ข. พาย 3 เล่ม
 ค. ส้ม 3 ตัง
 ง. กำมะ 3 คน
23. ข้อใดใช้ลักษณะนามบอกหมวดหมู่
- ก. พจนานุกรมหลายฉบับ
 ข. คณะรัฐบาลหลายชุด
 ค. ใบเบิกเงินหลายใบ
 ง. เครื่องบินหลายลำ
24. คำลักษณะนามบอกสำนวนคือ
- ก. คำลักษณะนามที่บอกชนิดของนาม
 ข. ลักษณะนามที่บอกจำนวนของคำนาม
 ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
 ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม

(มีต่อหน้า 2)

แบบทดสอบหน่วยที่ 2 หน้า 2

25. ข้อใดมีลักษณะนามบอกสัณฐาน
- พรรคการเมือง 3 พรรค
 - ลิเก 2 โรง
 - กอไผ่ 3 กอ
 - ฝนสามฤดู
26. ข้อใดมีคำลักษณนามบอกสัณฐาน
- ไฟกองใหญ่
 - ลิเกคณะสมศักดิ์สิทธิ์
 - ดาวหางดวงใหม่
 - ธรรมเนียมแบบไทย
27. ข้อใดมีลักษณะนามบอกสัณฐาน
- พรมพื้นหนึ่ง
 - ผักนึ่งกำหนึ่ง
 - ส่วนแห่งหนึ่ง
 - เสื้อตัวหนึ่ง
28. ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตราคือ
- ลักษณะนามที่ห้บอกจำนวนนับของนาม
 - ลักษณะนามที่ใช้บอกมาตราต่างๆของคำนาม
 - ลักษณะนามที่บ่งถึงการวัดและการนับสิ่งต่างๆ
 - ถูกทั้งข้อ ก. ข. และ ค.
29. ข้อใดที่มีคำลักษณนามบอกจำนวนและมาตรา
- เรือมาดลำยาว
 - ข้าวเปลือกก้างหนึ่ง
 - มีเตงโม่ลูกโต ๆ
 - โรงหนังหลายโรง
30. คำลักษณนามบอกอาการมาจากคำประเภทใด
- คำนาม
 - คำกริยา
 - คำวิเศษณ์
 - คำอุทาน
31. ข้อใดอธิบายความหมายของลักษณะนาม"กำ" ถูก
- สิ่งของที่ผู้กรวมกันไว้อย่างแน่นหนา
 - สิ่งที่เป็นเส้นยาว เอามาทำเป็นวงได้
 - สิ่งของที่ผู้กรวมกันไว้พอดีในมือได้
 - สิ่งของที่ถูกห่อหุ้มไว้ด้วยสิ่งอื่น
32. คำรวมข้อใดที่ใช้ลักษณะนามซ้ำชื่อได้
- กำแพง กระจหวง ตะแถม สำนวน
 - กางเกง กระสุน กระจชาย กำไล
 - ทหาร ตำรวจ ผู้ร้าย ผู้ดี
 - เพชร พลอย ทัพทม เพทาย

คำเฉลยแบบทดสอบบทเรียนแบบโปรแกรมหน่วยที่ 2

17. ฉ. 6
18. ฉ. ลักษณะนามที่บอกประเภทของคำนาม
19. ข. กระจาด
20. ง. ฟัง ก. ข. และ ค.
21. ง. ลักษณะนามที่บอกถึงการรวมกลุ่มของคำนาม
22. ก. ทราาย 3 กอง
23. ข. คณะรัฐบาลหลายชุด
24. ค. ลักษณะนามที่บอกลักษณะของคำนาม
25. ค. กอไฟ 3 กอ
26. ค. ดาวหางดวงใหม่
27. ก. พรหมผืนหนึ่ง
28. ค. ลักษณะนามที่บ่งถึงการวัดและการนับสิ่งต่าง ๆ
29. ข. ข้าวเปลือกกึ่งหนึ่ง
30. ข. คำกริยา
31. ค. สิ่งของที่ผูกรวมกันไว้พอดีในมือได้
32. ก. กำแพง กระจ่าง ตะแนน สำนวน